

ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22
สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2554

ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22
สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22
สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2554

วาทีณี มามุ่ย. (2554). *ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู
เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง.*

การวิจัยเรื่องศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูเครือข่าย
โรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติงาน
ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ
กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ 2) ด้านการพัฒนา
แผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริง 3) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
อยู่เสมอและ 4) ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน
ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ
กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์ในการสอนและสาขาวิชาที่สอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 22
สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 โดยเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง
ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 132 คน จากนั้น
สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับช่วงชั้นของครูที่สอนเป็นชั้นในการสุ่ม
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า การวิเคราะห์ข้อมูล
หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมุติฐานใช้การวิเคราะห์ t-test
และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA)

ผลวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22
สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้าน
การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็ม
ศักยภาพ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง และด้านการพัฒนาสื่อการเรียน
การสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมออยู่ในระดับมาก

2. ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับชั้นที่สอน
ต่างกันมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ด้านการพัฒนาสื่อ

การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ไม่แตกต่างกัน

3. ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่สอนพบว่าโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. สภาพปัญหาและความต้องการของครูในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ข้าราชการครูต้องการให้มีการจัดการอบรมเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายและต้องการให้จัดกลุ่มผู้เรียนตามศักยภาพ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงต้องการให้จัดการอบรมการเขียนแผนการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอต้องการให้มีการสนับสนุนงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอน จัดการอบรมการผลิตและการใช้สื่อที่ทันสมัย ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ข้าราชการครูต้องการให้มีการจัดการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ

A STUDY OF TEACHERS'S PERFORMANCE FOLLOWING PROFESSIONAL STANDARD
CRITERIA OF TEACHERS IN SCHOOL CLUSTER 22 BANGKAPI DISTRICT,
BANGKOK METROPOLIS

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 2011

Wathinee Mamui. (2011). *The Study of Teacher's Performance Following Professional Standard Criteria of Teachers in School Cluster 22, Bangkok District, Bangkok Metropolis*. Master 's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor : Dr. Somchai Thepsaeng.

The purposes of this research were to study of teacher's performance following professional standard criteria of teachers in school cluster 22, Bangkok District, Bangkok Metropolis. in 4 aspects that are: 1) Determined to help students develop to their full potential 2) Developing teaching plans that are really practical 3) Developing teaching and learning media to be constantly used in efficient manner 4) Being a good role model for students, to compare teacher's performance following professional standard criteria of teachers in school cluster 22, Bangkok District, Bangkok Metropolis classified by teaching level, teaching experience and teaching subject.

The samples consisted of 132 teachers in school cluster 22, Bangkok District, Bangkok Metropolis , year 2010 by using Krejcie & Morgan to define the sample size. The stratified random sampling was done by using teaching level as strata to use for calculate the sample size. The instruments used for data collection 5 point-rating scale questionnaires. Basic data analysis was done by frequency, percentage, mean and standard deviation. The test of hypothesis was done by using t-test and One-way ANOVA.

The research results were as under mentioned;

1. Teacher's performance following professional standard criteria of teachers in school cluster 22, Bangkok District, Bangkok Metropolis as a whole was at the high level. When considering in each aspect, found that Being a good role model for students showed at the highest level while Determined to help students develop to their full potential, Developing teaching plans that are really practical and Developing teaching and learning media to be constantly used in efficient manner showed at the high level.

2. Teacher's performance following professional standard criteria of teachers in school cluster 22, Bangkok District, Bangkok Metropolis classified by teaching level as a whole was statistically significant difference at .05 level. When considering in each aspect,

found that Determined to help students develop to their full potential, Developing teaching and learning media to be constantly used in efficient manner and Being a good role model for students were statistically significant difference at .05 level. In contrast the Teacher's performance following professional standard criteria of teachers in school cluster 22, Bangkapi District, Bangkok Metropolis in aspect of Developing teaching plans that are really practical revealed no difference.

3. Teacher's performance following professional standard criteria of teachers in school cluster 22, Bangkapi District, Bangkok Metropolis classified by teaching experience as a whole and individual aspect revealed no difference.

4. Teacher's performance following professional standard criteria of teachers in school cluster 22, Bangkapi District, Bangkok Metropolis classified by teaching subject as a whole and individual aspect revealed no difference.

5. Problems and needs for performance following professional standard criteria of teachers in school cluster 22, Bangkapi District, Bangkok Metropolis in aspect of Determined to help students develop to their full potential; teachers need training about various methods for students development and classified students according to their potential. In aspect of Developing teaching plans that are really practical, teachers need training about writing course syllabus and arrange various and modern learning activities. In aspect of Developing teaching and learning media to be constantly used in efficient manner, teachers need budget support for produce learning media, training about media production and use of modern media. Lastly, in the aspect of Being a good role model for students, teachers need training about Personality Development.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับงานวิจัยทั้งทางตรงและทางอ้อมจนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งผู้วิจัย ขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงสารนิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภาภักดิ์ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง และอาจารย์ ดร. จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ ที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขให้ งานสารนิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ อาจารย์ ร.อ. ดร.อภิสิทธิ์ ทงบัณฑิตย์ ร.น. และอาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขสารนิพนธ์ จนทำให้ผลงานครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ร.อ. ดร. อภิสิทธิ์ ทงบัณฑิตย์ ร.น. อาจารย์ ปราโมทย์ ผิวเงิน นางสุนันท์ วชิรมนตรี นายถวิลย์ มหิมา นางสาวมนทิรา สังขะระมย์ ที่ได้สละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้บริหารและข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่ช่วยเหลือและให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้ให้การศึกษาดูแบบ และขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) รุ่น 20 ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด จนทำให้ สารนิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ตลอดจนทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่มี ส่วนให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการทำสารนิพนธ์กับผู้วิจัยมาโดยตลอด คุณค่าหรือคุณประโยชน์อันใด ที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา อีกทั้งคุณอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา และผู้มีพระคุณ ทุกท่าน

วาทีณี มาม้อย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
การบริหารราชการกรุงเทพมหานคร.....	13
ความเป็นมาของการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	13
การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	15
ข้อมูลพื้นฐานของเครือข่ายโรงเรียนที่ 22.....	18
หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ.....	21
ความหมายและความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพครู.....	21
ความสำคัญของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู.....	23
คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์.....	26
การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22.....	27
การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู.....	31
การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ.....	31
การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง.....	35
การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ.....	41
การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน.....	43
วรรณกรรมตัวแปรอิสระ.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
งานวิจัยในประเทศ.....	51
งานวิจัยต่างประเทศ.....	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	77
สมมติฐานของการวิจัย.....	77
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	77
สรุปผลการวิจัย	78
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	84

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	92
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	94

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร.....	57
2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	63
3 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน	65
4 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพโดยรวมและรายข้อ..	66
5 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง โดยรวมและรายข้อ	67
6 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ โดยรวมและรายข้อ	68
7 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ.....	69
8 วิเคราะห์เปรียบเทียบ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของ ข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นที่สอน	70
9 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของข้าราชการครู ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นที่สอน เป็นรายคู่.....	71

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของข้าราชการครู ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อยู่เสมอ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นที่สอน เป็นรายคู่.....	72
11 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของข้าราชการครู ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน จำแนก ตามตัวแปรระดับชั้นที่สอน เป็นรายคู่.....	72
12 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของ ข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการสอน.....	73
13 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของ ข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่สอน	74

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 ระบบการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	16

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน และการจัดการศึกษาให้บังเกิดผลดีมีคุณภาพเพียงพอที่จะผลักดันให้เกิดการพัฒนาประเทศในทิศทางที่พึงประสงค์ได้นั้น ต้องอาศัยครูเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา เพราะปัจจัยสำคัญที่เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จทางการศึกษาคือ “ครู” ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จทั้งในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง การศึกษา วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม วิชาชีพครูจึงควรเป็นวิชาชีพของคนเก่ง คนดีในสังคม และผู้ประกอบวิชาชีพนี้ควรเป็นต้นแบบทางคุณธรรม จริยธรรม การประพฤติปฏิบัติตน การดำรงชีวิต และสามารถชี้นำสังคมไปในทางที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 8)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด ก ว่าด้วย ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 กล่าวว่า “ ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำกับการประสานให้สถาบันที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง” โดยรัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนสำหรับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ และมาตรา 53 ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารงานของสภาวิชาชีพในการกำกับของกระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารการศึกษ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นทั้งของภาครัฐ และเอกชน ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามกฎหมายกำหนด โดยการจัดให้มีองค์กรวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษ ครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น คุณสมบัติ หลักเกณฑ์วิธีการในการออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 25) พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 มาตรา 49 และมาตรา 50 มติคณะกรรมการคุรุสภาโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดข้อบังคับ ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548 เพื่อให้ครูถือปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ เนื่องจากมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพ

ซึ่งจะต้องประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการ อันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพขั้นสูง และได้รับการยอมรับยกย่องจากสังคม (คุรุสภา.

2548:

51)

ด้วยเหตุนี้นานาชาติประเทศรวมทั้งประเทศไทยจึงต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการหล่อหลอมเยาวชนให้เติบโตขึ้นเป็นแรงงานที่มีศักยภาพ ทั้งนี้ปัจจัยหลักประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพครูซึ่งเป็นจักรกลสำคัญในการขับเคลื่อนให้การปฏิรูปข้างต้นประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะ ถ้าครูมีความรู้ ความสามารถ เสียสละ และตั้งใจสอนสั่งผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ จะช่วยเสริมสร้างให้เด็กไทยเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดี เก่ง ฉลาด มีศักยภาพ มีความสุขและสามารถแข่งขันกับทุกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รุ่ง แก้วแดง. 2544: 134) อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบกับนานาชาติประเทศแล้วจะพบว่าการจัดการศึกษาของไทยใช้งบประมาณสูงกว่ามากแต่ผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับกลับด้อยกว่าทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติของ IMD (International Institute for Management Development) ได้จัดให้การศึกษาของไทยมีคุณภาพอยู่ในลำดับที่ 46 จาก 60 ประเทศ รวมถึงการจัดดัชนีการพัฒนาระบบสุขภาพมนุษย์ประจำปี 2549 ไทยอยู่ในลำดับที่ 74 จากทั้งหมด 109 ประเทศ (สำนักงานคุณนักรเรียนไทยในสหรัฐอเมริกา. 2550: ออนไลน์) และที่สำคัญผลสรุปของการประเมินคุณภาพสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รอบแรก พ.ศ. 2544 - 2548) จำนวน 30,010 แห่ง ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่ามีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพียงร้อยละ 34 เท่านั้นที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของ สมศ. โดยพบว่านักเรียนไทยยังขาดความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบและทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรการศึกษา รวมถึงขาดทักษะในการทำงานและเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริต (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549: ออนไลน์) ซึ่งข้อสรุปดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งน่าวิตกกังวลเกี่ยวกับศักยภาพของภาคแรงงานไทย ในอนาคต

ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าปัญหาคุณภาพของการศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นสำคัญเพราะครูเป็นผู้นำแนวคิดหรือนโยบายทางการศึกษาไปสู่ระดับปฏิบัติในห้องเรียน (ชมพูนุท ร่วมชาติ. 2548: 1) ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมจะพบว่าปัจจุบันครูไทยมีปัญหาหลักในสามด้านคือเรื่องคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน การมีหนี้สินล้นพ้นตัว รวมถึงภาวะการขาดแคลนครูสะสม โดยเฉพาะในสาขาที่สำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2545: 53) โดยสรุปสาระสำคัญของประเด็นปัญหาดังนี้

1. ครูยังมีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน จากผลการประเมินภายนอกสถานศึกษาของสำนักรับรองมาตรฐานการศึกษา (สมศ.) พบว่าครูร้อยละ 66 ไม่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กในชนบท (สมศ. 2549: ออนไลน์) นอกจากนี้ครูขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง รวมถึงยังขาดการจัดการความรู้ที่ดีและมีได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ระหว่างกัน (เลขา ปิยะอัจฉริยะ. 2550: ออนไลน์)

2. ปัญหาการขาดแคลนครูสะสม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สำรวจภาวะการขาดแคลนครูในสังกัดตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกค) เมื่อต้นปี 2550 พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศยังขาดแคลนครูประมาณ 70,000 คน (สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ. 2550: ออนไลน์) ทั้งนี้มีสาเหตุจากหลายประการ อาทิ การผลิตและบรรจุครูไม่สัมพันธ์กัน (กล่าวคือขาดครูในสาขาที่สำคัญ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ แต่ในสาขาอื่นมีบัณฑิตครูเกินความต้องการ) นโยบายของรัฐในการจำกัดกำลังคนภาครัฐและการคืนอัตรากำลังทดแทนขาดคุณภาพ การจัดโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด การกำหนดเกณฑ์การคืนอัตรากำลังของสำนักงานข้าราชการครูฯ กับคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและกำลังคนภาครัฐไม่ตรงกัน รวมถึงนโยบายการเกลี้ยอัตรากำลังครูไม่ได้ผล ฯลฯ ปัญหาดังกล่าวทำให้ครูที่เหลือต้องทำงานหนัก มีเวลาในการเตรียมการสอนและถ่ายทอดความรู้ไม่เพียงพอ และบางครั้งถึงกับทำให้ครูไม่มีโอกาสเข้ารับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ซึ่งทั้งหมดนี้ได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของไทยตกต่ำลง อย่างเห็นได้ชัด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2548: 31) อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วจะพบว่าปัญหาที่สำคัญที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือปัญหาเรื่องคุณภาพของครูผู้สอน เนื่องจากส่งผลกระทบต่อนักเรียนโดยตรง ทั้งนี้จากการศึกษาของไนท์ (Knight. 2006: Online) พบว่าครูที่มีความสามารถจะต้องมีองค์ประกอบหลายส่วน ได้แก่ ความรู้ความสามารถในรายวิชาที่สอน ความเอื้ออาทรต่อผู้เรียนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียน วางแผนการสอนและใช้สื่อต่างๆอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบจะช่วยเพิ่มศักยภาพของครูได้เป็นอย่างดีและจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในที่สุด เพราะฉะนั้นปัญหาของครูผู้สอนนับเป็นประเด็นเร่งด่วนที่อยู่ในชั้นวิกฤติซึ่งภาครัฐและทุกภาคส่วนต้องประสานพลังในการแก้ไขและต้องดำเนินการอย่างจริงจัง รอบคอบ และต่อเนื่อง ทั้งนี้ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาทั้งหมดต้องพิจารณาในลักษณะองค์รวมตั้งแต่สถานภาพครู ทิศทางการผลิตครูในอนาคต รวมถึงการประกันคุณภาพของครูเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าครูจะมี

ศักยภาพอย่างเพียงพอในการขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาไปสู่เยาวชนของชาติตามเป้าหมายของรัฐบาลได้อย่างแท้จริง

ครูจึงจำเป็นต้องเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงมีความสามารถในการขับเคลื่อนกระบวนการปฏิรูปการศึกษา มีศักยภาพเหมาะสมทั้งในการถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์และดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างปวงชนนิยมบุคคลที่มีศักดิ์ศรี ปรับภาพครูที่เคยติดลบมาเป็นครูที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ National teacher qualification (NTQ) เพื่อให้เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง (โกวิท ระยะเวลาพฤษภาคม 2540: 5-6)

กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหนึ่งที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในลักษณะการบริหารงานส่วนท้องถิ่น สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครรับผิดชอบการจัดการศึกษาโดยตรง ปัจจุบันมีโรงเรียนในความรับผิดชอบ 435 โรงเรียน อยู่ในพื้นที่ 50 สำนักงานเขตและได้มีการแบ่งกลุ่มเพื่อพัฒนางานทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเป็น 12 กลุ่มเขต โดยเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ อยู่ในกลุ่มบูรพาประกอบด้วย 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบึงทองหลาง (พิทักษ์วิทยาการ) โรงเรียนวัดเทพลีลา (สิงหประสิทธิวิทยา) โรงเรียนคลองกะจะ (พงษ์สมบัติบำรุง) โรงเรียนไชศรีปราโมชอนุสรณ์ โรงเรียนสุเหร่าคลองจั่น เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนข้าราชการครูทั้งสิ้น 201 คน มีการจัดการศึกษาตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และเป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางของการศึกษา และการพัฒนาคนของประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตลอดจนการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายอย่างชัดเจนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ ครูและบุคลากรให้มีคุณภาพในการจัดการศึกษา และเพื่อให้ข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 ทุกคนเป็นครูที่ดีมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แต่จากการประเมินของสำนักรับรองมาตรฐานการศึกษา (สมศ.) พบว่าผู้เรียนยังขาดความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบและขาดทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในบางรายวิชายังอยู่ในระดับพอใช้ นักเรียนขาดวินัยต่อตนเองและต่อส่วนรวมซึ่งอาจกล่าวได้ว่าปัญหาคุณภาพของการศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นสำคัญเพราะครูเป็นผู้นำแนวคิดหรือนโยบายทางการศึกษาไปสู่ระดับปฏิบัติในห้องเรียน ดังนั้นปัญหาสำคัญที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนคือปัญหาคุณภาพของครูผู้สอนเนื่องจากส่งผลกระทบต่อผู้เรียนโดยตรง (คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนที่ 22. 2553: 3)

ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 เพื่อต้องการวางกรอบการพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรครูให้ครูทุกคนเชื่อมั่นในความเป็นครูที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐานการทำงานในวิชาชีพ ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย จะเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนางานบริหาร และพัฒนาการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ในอันที่จะส่งผลสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูเป็นมาตรฐานกลางในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานของข้าราชการครู เมื่อครูมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานแล้วจะช่วยพัฒนาวิชาชีพครูให้มีความมั่นคง มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของสังคม รวมทั้งยังเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน และเป็นการเตรียมบุคลากรให้มีความพร้อมรับการประเมินการขอเลื่อนวิทยฐานะและการประเมินจากทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อการรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่สอน
3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของครูในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

ความสำคัญของการวิจัย มีดังนี้

1. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้ในการวางแผนส่งเสริม และพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการบริหารงานของผู้บริหารที่จะใช้เพื่อพิจารณาดำเนินการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย มีขอบเขตของเนื้อหา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปร ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้านดังนี้

- 1.1 การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ
- 1.2 การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
- 1.3 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
- 1.4 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่จะศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 จำนวน 201 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 จำนวน 132 คน ได้มาโดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie ; & Morgan. 1970: 608) หลังจากนั้นนำไปสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นของครูที่ทำการสอนเป็นชั้น

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของครู จำแนกเป็น

3.1.1 ระดับชั้นที่สอน

- 1) ปฐมวัย นักเรียนชั้นอนุบาล 1- 2
- 2) ช่วงชั้นที่ 1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3
- 3) ช่วงชั้นที่ 2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4- 6

3.1.2 ประสบการณ์ในการสอน

- 1) น้อยกว่า 5 ปี
- 2) ตั้งแต่ 5 – 10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปี

3.1.3 สาขาวิชาที่สอน

- 1) ตรงตามวุฒิ
- 2) ไม่ตรงตามวุฒิ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ มาตรฐานปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
จำแนกเป็น 4 ด้าน

- 3.2.1 การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ
- 3.2.2 การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
- 3.2.3 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
- 3.2.4 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะ มีดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูและจุดเน้นของเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานวิชาชีพครู 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด โดยเน้นหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆของผู้เรียนตามศักยภาพอย่างเป็นระบบ ให้ผู้เรียนได้ค้นพบและใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ เสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.2 ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้และปรับปรุงแผนการสอน ออกแบบกิจกรรมการสอนเน้นทักษะกระบวนการ มีการบันทึกการสอน ประเมินการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพจริงหรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่นๆ โดยใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

1.3 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้น เลือกใช้ และปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆที่มีอยู่เดิม รวมทั้ง นำข้อมูลจากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ความเหมาะสม โดยพิจารณาจากลักษณะทางกายภาพของสื่อ และสาระที่สื่อสารไปยังผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงสื่อให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

1.4 ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงตนเป็นตัวอย่างที่ดี ปฏิบัติตนให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดีอยู่เสมอ การแต่งกาย กิริยาวาจา มารยาทสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ ตรงต่อเวลา รักษาสาธารณสมบัติ มีระเบียบวินัย คุณธรรมและ

จริยธรรม ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี ประพฤติตนเหมาะสมกับความเป็นครู หมั่นศึกษาหาความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ เป็นผู้ที่พร้อมด้วยภูมิรู้ ภูมิธรรมและภูมิฐาน ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

2. ระดับชั้นที่สอน หมายถึง ระดับชั้นที่สถานศึกษาเปิดทำการสอน ดังนี้

2.1 ปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาก่อนการศึกษาภาคบังคับแบ่งออกเป็น ชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2

2.2 ช่วงชั้นที่ 1 หมายถึง การจัดการศึกษาภาคบังคับ ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.3 ช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง การจัดการศึกษาภาคบังคับ ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ช่วงระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่การสอนของครูในโรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ น้อยกว่า 5 ปี ตั้งแต่ 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปี

4. สาขาวิชาที่สอน หมายถึง กลุ่มสาระ หรือรายวิชาต่าง ๆ ที่ครูได้รับมอบหมายให้ทำการสอน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 ตรงตามวุฒิ คือ การปฏิบัติการสอนตรงกับ สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

4.2 ไม่ตรงตามวุฒิ คือ การปฏิบัติการสอนที่ไม่ตรงกับ สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

5. ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของภาครัฐ และเอกชน

6. เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบึงทองหลาง โรงเรียนวัดเทพศิลา โรงเรียนไขศรีปราโมทย์อนุสรณ์ โรงเรียนสุเหร่าคลองจั่น และโรงเรียนคลองกะจะ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย จากนักวิชาการหลายท่าน มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ผู้วิจัยใช้ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 หมวดที่ 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ซึ่งกล่าวไว้ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

(สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2549: 77-86)

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
4. พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
10. ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์
11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยใช้จุดเน้นของเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 (คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนที่ 22. 2553: 38) ซึ่งมีการจัดการศึกษาตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และเป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางของการศึกษา และการพัฒนาคนของประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จึงกำหนดนโยบายร่วมกันให้มีการทบทวนการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโดยมุ่งเน้นใน 4 ด้านคือ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาและคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 มากำหนดเป็นตัวแปรตามในการวิจัย 4 ด้าน คือ

1. การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ
2. การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
3. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
4. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

ส่วนตัวแปรอิสระ ผู้วิจัยเลือกใช้ ระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์ในการสอน และวิชาที่สอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

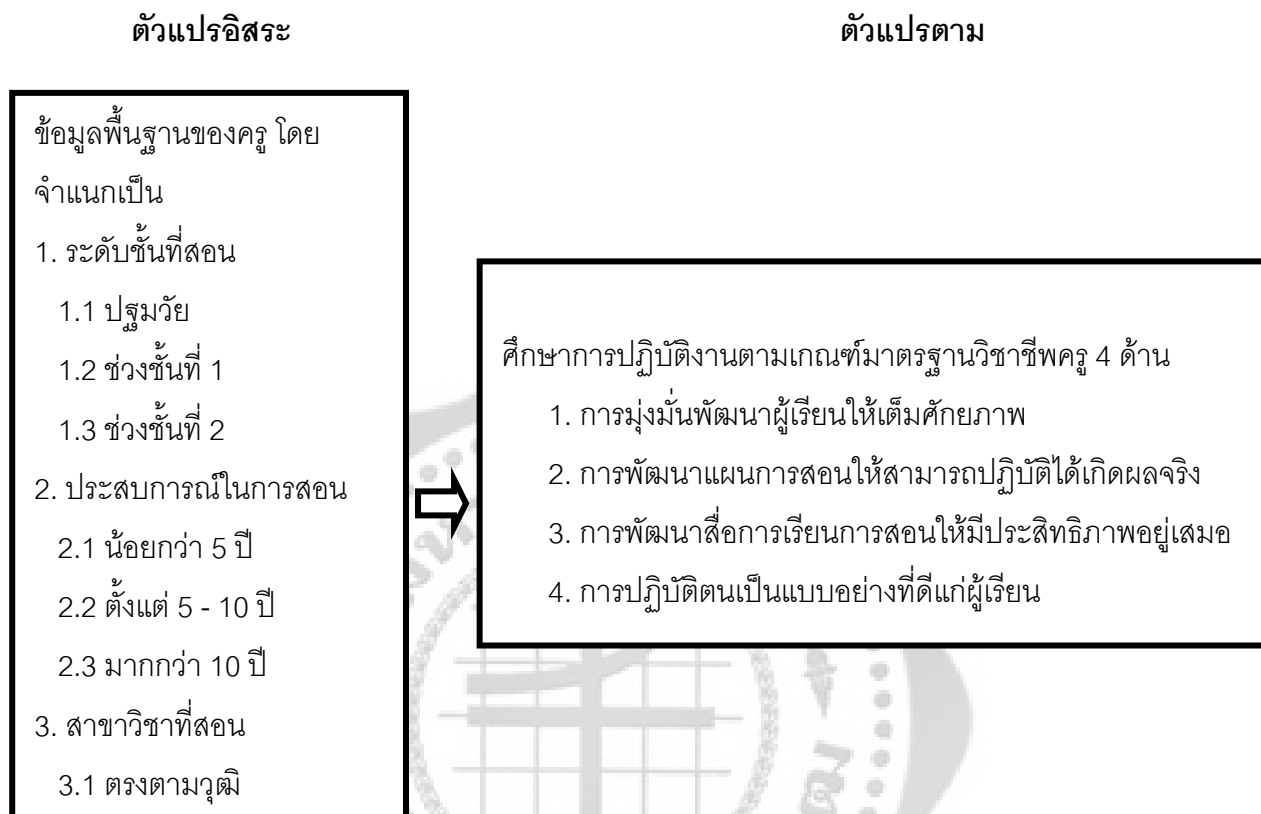

1. **ระดับชั้นที่สอน** ผู้วิจัยใช้ผลวิจัยของ นงนุช เอี่ยมสวัสดิ์ (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าครูในโรงเรียนเอกชนที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระราชรัตนมงคล (มนตรี ยางธิสาร) (2547: บทคัดย่อ) เรื่องความคิดเห็นของครูพระสอนศีลธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าครูพระสอนศีลธรรมที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิสิษฐศักดิ์ ปิยะสุนทร (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าครูประจำกลุ่มศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนที่มีระดับชั้นของกลุ่มที่ทำการสอนต่างกันมีความคิดเห็นในการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันโดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. **ประสบการณ์ในการสอน** ผู้วิจัยใช้ผลวิจัยของลัดดาวัลย์ เชื้อนคำ (2551: บทคัดย่อ) พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความกระตือรือร้นในการทำงานและพัฒนาตนเองแตกต่างกัน และผลการวิจัยของ สุรเชษฐ์ จั้วพรหม (2550: บทคัดย่อ) พบว่าพนักงานที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาองค์การแตกต่างกัน เช่นเดียวกับแนวคิดของกาญจน์ดา สุทิน (2544: 160) ที่พบว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001

3. **สาขาวิชาที่สอน** ผู้วิจัยใช้ผลวิจัยของ สุพจน์ เต็มแย้ม (2541: 138) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียน มัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครู 3 ด้าน คือ สมรรถภาพด้านความรู้ สมรรถภาพด้านทักษะ สมรรถภาพด้านคุณลักษณะและทัศนคติ ของครูที่มีสาขาวิชาที่ปฏิบัติการสอนต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มี สาขาวิชาที่ปฏิบัติการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมวิชาการ (2539: 99) เรื่องการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด ที่มีผลการประเมินสูง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน คือ สาขา วิชาที่ปฏิบัติการสอนต่างกัน ครูผู้สอนที่สอนไม่ตรงตามวุฒิและตรงตามวุฒิแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ ดังนี้

1. ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกันมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน
2. ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน
3. ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีสาขาวิชาที่สอนตรงตามวุฒิและไม่ตรงตามวุฒิมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อตามลำดับ ต่อไปนี้

1. การบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
  - 1.1 ความเป็นมาของกรุงเทพมหานคร
  - 1.2 การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
  - 1.3 ข้อมูลทั่วไปของเครือข่ายโรงเรียนที่ 22
2. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ
  - 2.1 ความหมายและความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพครู
  - 2.2 ความสำคัญของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
  - 2.3 คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์
  - 2.4 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22
3. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
  - 3.1 การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ
  - 3.2 การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
  - 3.3 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
  - 3.4 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
4. วรรณกรรมตัวแปรอิสระ
  - 4.1 ระดับชั้นที่สอน
  - 4.2 ประสบการณ์ในการสอน
  - 4.3 สาขาวิชาที่สอน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

1.1 ความเป็นมาของการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

การจัดการศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จัดตั้งครั้งแรกเมื่อปี 2427 ในรูปแบบของโรงเรียนราษฎรที่วัดมหรณพาราม ต่อมาในปี พ.ศ. 2430 มีการขยายการจัดการศึกษาโดยจัดตั้งองค์การบริหารจัดการศึกษาเป็นกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นกระทรวงธรรมการในปี พ.ศ. 2435 ถึง พ.ศ. 2441 ได้มีโครงสร้างการศึกษาเกิดขึ้น โดยแบ่งความรับผิดชอบให้กรมศึกษาธิการของกระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาในกรุงเทพมหานคร และให้กระทรวงมหาดไทยจัดการศึกษาในหัวเมืองร่วมกับพระสงฆ์ ภายหลังได้มีการขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปถึงระดับตำบลระหว่างปี พ.ศ. 2454 ถึง พ.ศ. 2475 มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา 3 กระทรวง คือ

- 1) กระทรวงนครบาล รับผิดชอบที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในส่วนกลาง
- 2) กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในส่วนภูมิภาค

3) กระทรวงธรรมการ รับผิดชอบที่ประสานงาน ให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามนโยบาย กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2515 ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 โดยการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองนครหลวงกรุงเทพธนบุรี องค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เทศบาลนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ตลอดจนสุขาภิบาลต่างๆ ในนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เป็นหน่วยการปกครองเดียวกัน คือ กรุงเทพมหานคร รวมถึงการรับโอนการจัดการศึกษาจากหน่วยงานที่ยุบรวมกัน

บทบาทหน้าที่ด้านการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร สำนักการศึกษา สำนักงานเขตโรงเรียนกรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นนครหลวงของประเทศไทย และเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร รองรับโครงสร้างการบริหารของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภากรุงเทพมหานครและฝ่ายบริหาร ได้แก่ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน มีหน้าที่จัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็นเขต แต่ละเขตแบ่งออกเป็นแขวง บทบาทหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้กับประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย ดูแลมาตรฐาน กำกับติดตามดูแล สนับสนุนทรัพยากร ซึ่งกรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการจัดการศึกษาหลายระดับและหลายรูปแบบ ดังนี้

- 1) การจัดการศึกษาในรูปศูนย์เลี้ยงดูเด็ก หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชนซึ่งดำเนินงานในลักษณะของการให้ความสนับสนุนชุมชนที่เปิดดำเนินการ
- 2) การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักการศึกษาและสำนักงานเขต
- 3) การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยการแพทย์ และวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการแพทย์ในความรับผิดชอบของสำนักการแพทย์
- 4) การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่ ฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นในโรงเรียนฝึกอบรมวิชาชีพกรุงเทพมหานคร และจัดให้กลุ่มสนใจตามความเหมาะสม ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชน หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

สำนักการศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากรม มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการศึกษานำนโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานครทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ให้สำนักงานเขตและโรงเรียนดำเนินการ

สำนักการศึกษาแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 7 หน่วยงาน คือ สำนักเลขาธิการ กองการเจ้าหน้าที่กองคลัง หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา กองเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน กองพัฒนาข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร

บทบาทหน้าที่ของสำนักการศึกษารับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การจัดทำและพัฒนาแผนการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

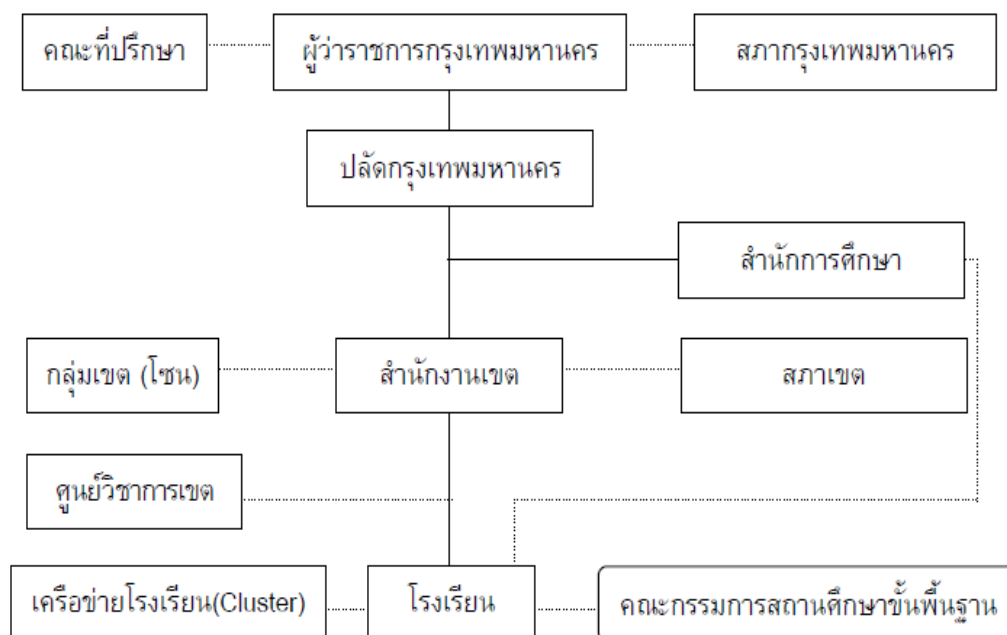
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ได้กำหนดฐานะกรุงเทพมหานคร เป็นทบวงการเมือง มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนครหลวง ฉะนั้นกรุงเทพมหานครจึงมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้ง และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเลือกครองผู้ว่าราชการอีก 4 คน เข้ามาบริหารและรับผิดชอบงานของสำนักต่างๆ เช่น สำนักการแพทย์ สำนักระบายน้ำ สำนักการศึกษา เป็นต้น สำนักการศึกษาเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่จัดการศึกษา 3 ระดับ คือ

- 1) ระดับชั้นเด็กเล็ก
- 2) ระดับชั้นประถมศึกษา
- 3) ระดับชั้นมัธยมศึกษา

กรุงเทพมหานครกำหนดนโยบายด้านการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้เด็กนักเรียนของกรุงเทพมหานครทุกคนได้รับสิทธิเรียนฟรี เรียนดี อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้กรุงเทพมหานครมียุทธศาสตร์ด้านการศึกษา 3 ประการ ได้แก่ ประการแรก มุ่งเน้นให้นักเรียนกรุงเทพมหานครมีความสมดุลถึงพร้อมด้านความรู้ และคุณธรรม ประการที่สอง ให้นักเรียนของกรุงเทพมหานครมีสิทธิและความเสมอภาคกันอย่างไม่มีเงื่อนไขในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตามมาตรา 10 ของ พ.ร.บ.การจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ และประการที่สาม ยกย่องคุณภาพการจัดการศึกษา การเรียนรู้ของนักเรียนกรุงเทพมหานคร ให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องตามมาตรา 6 และมาตรา 7 ของ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาดังกล่าว จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ 2 ประการ ได้แก่ ประการแรก ส่งเสริมให้นักเรียนกรุงเทพมหานคร มีความรู้ คู่คุณธรรม และถึงพร้อมด้วยคุณลักษณะ 7 คุณลักษณะ ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ไม่หวั่นไหวกับสิ่งยั่วยู่ในทางที่ไม่ดี ซึ่งรุ่มล่อมมากมายในสังคมปัจจุบัน เก่งด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์โดยเฉพาะภาษาไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติ รวมถึงภาษาที่สอง เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เป็นต้น รักชุมชน กรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครได้จัดโครงการกรุงเทพศึกษา และส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของกรุงเทพมหานครและชาติไทย รู้จักใช้ข้อมูลข่าวสารสามารถเลือกรับข่าวสารที่ดีเพื่อนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองและสังคม และส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์เป็น และปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนกรุงเทพมหานคร ยึดมั่นในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประการที่สองจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนกรุงเทพมหานคร มีโอกาสเรียนฟรีโดยไม่มีเงื่อนไข

1.2 การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร จัดในลักษณะของสายการบังคับบัญชา ซึ่งมีผู้บริหารคือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตและโรงเรียนตามลำดับ โดยสำนักงานการศึกษาเป็นฝ่ายอำนวยการหรือหน่วยงานที่ปรึกษา ส่งเสริมสนับสนุนในระดับกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนราชการที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับในระดับสำนักงานเขต ซึ่งแสดงเป็นภาพประกอบ 2 ได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ระบบการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

ที่มา : สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2549). เอกสารสัมมนาผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. หน้า 7.

จากภาพประกอบ 2 สามารถอธิบายได้ว่าโครงสร้างระบบบริหารการศึกษามีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้บริหารสูงสุดและเป็นฝ่ายการเมือง มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารกรุงเทพมหานครทุกด้าน เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร ในสายราชการประจำมีปลัดกรุงเทพมหานคร ดำรงตำแหน่งสูงสุดของข้าราชการประจำ มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามนโยบายของกรุงเทพมหานครกำกับ เฝ้าระวัง ติดตามผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร รองจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

สำนักงานเขต มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา และการอบรมดูแลโรงเรียนประถมศึกษา มีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครในสังกัดสำนักงานเขต รับผิดชอบการปฏิบัติราชการภายในเขต ส่วนราชการภายในสำนักงานเขต กำหนดให้มีฝ่ายการศึกษา เป็นที่ปรึกษาและสนับสนุนการบริหารด้านการจัดการศึกษา

และโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ถูกกำหนดให้เป็นส่วนราชการหนึ่งของสำนักงานเขต (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ กรุงเทพมหานคร. 2549: 7)

การแบ่งกลุ่มเพื่อพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้จัดแบ่งตามสภาพความเหมาะสมของพื้นที่ แต่ละสำนักงานเขต โดยเรียกว่ากลุ่มสำนักงานเขต ซึ่งในแต่ละกลุ่มสำนักงานเขต มีโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก การแบ่งกลุ่มพัฒนาวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 12 กลุ่มเขต ดังนี้

1) กลุ่มรัตนโกสินทร์	มี 4 เขต	27 โรงเรียน
2) กลุ่มลุมพินี	มี 4 เขต	24 โรงเรียน
3) กลุ่มวิภาวดี	มี 6 เขต	24 โรงเรียน
4) กลุ่มเจ้าพระยา	มี 5 เขต	28 โรงเรียน
5) กลุ่มกรุงธนบุรี	มี 5 เขต	56 โรงเรียน
6) กลุ่มตากสิน	มี 3 เขต	30 โรงเรียน
7) กลุ่มพระนครเหนือ	มี 5 เขต	32 โรงเรียน
8) กลุ่มบวรพา	มี 6 เขต	37 โรงเรียน
9) กลุ่มสุวินทวงศ์	มี 2 เขต	55 โรงเรียน
10) กลุ่มศรีนครินทร์	มี 3 เขต	48 โรงเรียน
11) กลุ่มมหาสวัสดิ์	มี 4 เขต	40 โรงเรียน
12) กลุ่มสนามชัย	มี 3 เขต	32 โรงเรียน

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา ตั้งแต่เริ่มสถาปนาในปี พ.ศ. 2515 ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 โดยรับโอนการจัดการศึกษาจาก 2 องค์การ คือ เทศบาลนครหลวง และองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพมหานคร ซึ่งองค์การทั้งสองได้ถือกำเนิดเป็นการยุบรวมกัน และรับโอนการจัดการศึกษาจากเทศบาลนคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2480 และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งสองรับโอนการจัดการศึกษามาจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี พ.ศ. 2509 (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ กรุงเทพมหานคร. 2549: 12)

การดำเนินการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร เป็นอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 89 (21) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

โดยมีการจัดการศึกษาหลายระดับ หลายรูปแบบ ซึ่งมีหน่วยงานรับผิดชอบ คือ สำนักงานการศึกษา
(สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ กรุงเทพมหานคร. 2546: 18-19)

1.3 ข้อมูลพื้นฐานของเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร
กรุงเทพมหานครโดยสำนักงานการศึกษา ได้สนับสนุนโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร นำ
รูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเข้ามาใช้ในการผดุงคุณภาพการศึกษาและยกระดับคุณภาพ
การศึกษาในทุกโรงเรียนให้มีมาตรฐานที่ทัดเทียมกันโดยการสร้างเครือข่ายโรงเรียนที่มีพื้นที่ทาง
ภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกัน และสอดคล้องกับพื้นที่การปกครองของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีแนวดำเนินการ
ในการบริหารเครือข่ายดังนี้ จัดตั้งเครือข่ายโรงเรียน (School Cluster) ทั้งหมด 80 เครือข่าย จัดตั้ง
ศูนย์เครือข่ายโรงเรียน พัฒนาศักยภาพผู้ประสานงานเครือข่าย จัดทำเอกสารการพัฒนาคุณภาพการ
จัดการศึกษาระบบเครือข่ายโรงเรียน สร้างทีมพลังเกื้อกูลและสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่าย
(สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2547: 40-42)

เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 โรงเรียน
ดังนี้ (คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนที่ 22. 2553: 7-13)

1. โรงเรียนวัดบึงทองหลาง

ที่ตั้ง 1 ลาดพร้าว 101 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240

โทร. 02-1388862

ปรัชญาการศึกษา การศึกษา สร้างปัญญา พัฒนาจิตใจ

คติพจน์ ลูกวัดบึงทองหลาง มุ่งสร้างแต่ความดี มีระเบียบวินัย ใส่ใจการศึกษา

วิสัยทัศน์ สัมพันธ์ชุมชนเข้มแข็ง แหล่งเรียนรู้หลากหลาย มากมายเทคโนโลยี นักเรียนดี
มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ครูเชี่ยวชาญ ระบบบริหารมืออาชีพ

สีประจำโรงเรียน สีแสด - สีเขียว

ต้นไม้ประจำโรงเรียน ต้นทองหลาง

2. โรงเรียนวัดเทพศิลา (สิงหประสิทธิ์วิทยา)

ที่ตั้ง ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร 10240

โทร. 02-3180675

ปรัชญาการศึกษา การศึกษา คือการพัฒนาชีวิต

วิสัยทัศน์ แหล่งเรียนรู้หลากหลาย ทันสมัยเทคโนโลยี ผู้เรียนมีคุณธรรม

ก้าวหน้าใฝ่เรียนรู้ ครูเป็นผู้เชี่ยวชาญ ประสานชุมชนเข้มแข็ง บริหารจัดการเป็นทีม ดำรงความเป็นไทย
สู่สากล

สีประจำโรงเรียน สีชมพู - น้ำเงิน

ต้นไม้ประจำโรงเรียน ต้นชมพูพันธ์ทิพย์

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน

โรงเรียนวัดเทพศิลา(สิงหประสิทธิ์วิทยา)ได้เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2475
กระทรวงศึกษาธิการได้เปิดโรงเรียนนี้ขึ้นโดยอาศัย ศาลาการเปรียญวัดเทพศิลาเป็นสถานที่เรียน วัน
แรกมีนักเรียน 112 คน ครู 2 คน คือนายเต็ม อุเทศนันท์ เป็นครูใหญ่ และนายแจ่ม พงษ์ยั่งยืน เป็น
ครูน้อย ครั้นต่อมาคุณหญิงหงษ์ สิงหนเสนีและบุตร ธิดา ได้ร่วมกันบริจาคเงิน ก่อสร้างโรงเรียน
ชื่ออาคารสิงหประสิทธิ์วิทยา พร้อมทั้งไต่ะมานั่ง ครูและนักเรียนและมอบให้เป็นสมบัติของ
กระทรวงศึกษาธิการเมื่อ วันที่ 6 กรกฎาคม 2476 ปี พ.ศ.2476 คุณหญิงหงษ์ สิงหนเสนี ได้ขยาย
ห้องเรียนไปอีก 1 ห้องปี พ.ศ. 2505 โรงเรียนได้เปิดทำการสอนประถมศึกษาตอนปลาย และ
กระทรวงศึกษาธิการได้สร้างอาคาร 004เป็นอาคาร 8ห้องเรียน ขึ้นอีก 1 หลัง

3. โรงเรียนสุเหร่าคลองจั่น

ที่ตั้งและขนาดโรงเรียนสุเหร่าคลองจั่นตั้งอยู่เลขที่ 191 ซอยลาดพร้าว 130 ถนน
ลาดพร้าว แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240 โทร.3776929 Fax: 023776928
ในที่ดินของมัสยิดริตวานูนอิสลาม ขนาดของ โรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดกลาง

ปรัชญาการศึกษา “คุณภาพการศึกษา เพื่อคุณภาพชีวิต”

วิสัยทัศน์ โรงเรียนสุเหร่าคลองจั่น สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มุ่งจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีระบบการบริหารและการจัดการที่มีคุณภาพ เน้นการมีส่วนร่วม
ร่วมของชุมชนด้วยทีมงานมืออาชีพ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เรียนอย่างรอบด้าน ตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพันธกิจ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน จึงกำหนดพันธกิจที่จะต้อง
ดำเนินการ ดังนี้

พันธกิจที่ 1 พัฒนาคุณภาพของนักเรียนในด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอัน
พึงประสงค์ มีสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุนทรียภาพทางด้านดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปะและกีฬา
สามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจที่ 2 พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน

พันธกิจที่ 3 พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและศักยภาพในการปฏิบัติงาน

พันธกิจที่ 4 พัฒนาระบบบริหารและการจัดการให้มีประสิทธิภาพ

พันธกิจที่ 5 ผสานร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ชุมชนและหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง

พันธกิจที่ 6 จัดระบบการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

4. โรงเรียนคลองกะจะ (พงษ์สมบัติบำรุง)

ที่ตั้งโรงเรียนคลองกะจะ (พงษ์สมบัติบำรุง) ปัจจุบันตั้งอยู่เลขที่ 163 ริมคลองกะจะ

ซอยรามคำแหง 24 แขวงหัวหมาก สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร (ระหว่างซอยเสรี 2 กับ ซอย เสรี 3 หมู่บ้านเสรี) โดยเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6

ต้นไม้ประจำโรงเรียน ต้นหมากไทย

ปรัชญา การศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต

คติพจน์ เรียนดี ประพฤติดี มีความสุข

สีประจำโรงเรียน ขาว เขียว

วิสัยทัศน์ นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม ก้าวทันเทคโนโลยี รักรักษาความเป็นไทยในความเป็นสากล ชุมชนร่วมใจใช้ชีวิตพอเพียง

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
2. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ส่งเสริมนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ
5. ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนในการจัดทำโครงงาน และแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

5. โรงเรียนไชศรีปราโมชอนุสรณ์

ที่ตั้งโรงเรียนไชศรีปราโมชอนุสรณ์ ปัจจุบันตั้งอยู่เลขที่ 136 ซ.ลาดพร้าว 134 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240 ก่อตั้งเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2475 ชื่อ “โรงเรียนประชาบาลคลองจั่น 1” วันที่ 17 กันยายน 2480 ย้ายมาปลูกสร้างอาคารเรียนในที่ดินของ หม่อมเจ้าไชศรีปราโมช พ.ศ. 2485 มีผู้อพยพหนีภัยสงครามญี่ปุ่นร่วมกันสร้าง โรงเรียนหลังใหม่ เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนอพยพอนุสรณ์ พ.ศ. 2510 หม่อมเจ้าไชศรี ปราโมช ประทานที่ดินให้และทรัพย์ จำนวน 50,000 บาท และเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนไชศรีปราโมชอนุสรณ์”

คำขวัญประจำโรงเรียน เรียนดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรมสีประจำโรงเรียนแดง – ขาว

ดอกไม้ประจำโรงเรียนและต้นไม้ประจำโรงเรียนดอกหางนกยูง และต้นไม้

วิสัยทัศน์ (Vision) โรงเรียนไขศรีปราโมชอนุสรณ์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นผู้มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ มีความรู้ คู่คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีทักษะพื้นฐาน เจตคติที่ดีต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ มีความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสมรรถนะสำคัญ

พันธกิจ (Mission)

- จัดการศึกษาตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน
- ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม โดยยึดหลักตามคำสอนของศาสนา
- จัดกระบวนการบริหารจัดการ เพื่อประเมินตนเอง
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะใช้เทคโนโลยีและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก
- พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพจากองค์กรภายนอก
- ร่วมมือร่วมใจกันเสริมสร้างให้นักเรียน มีระเบียบวินัย เป็นคนดีของสังคม
- จัดการศึกษาโดยให้องค์กรและชุมชนมีส่วนร่วมและสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

เนื่องจากครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาของชาติจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะเฉพาะในการประกอบวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง ครูสภาในฐานะสภาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงกำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพครูเพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบวิชาชีพครูนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายต่อไป

2.1 ความหมายและความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพ

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กล่าวไว้ว่าการจัดตั้งสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่เรียกว่า ครูสภา ซึ่งเป็นนิติบุคคลในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ควบคุมความประพฤติและการ

ดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพควบคุม ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 กล่าวไว้ว่า “วิชาชีพ” หมายความว่า วิชาชีพทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐ และเอกชน และการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาตลอดจน การสนับสนุนการศึกษา ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับ

การจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศและการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ

“ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา” หมายความว่า ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546

“ครู” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชน

“มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพ ที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตาม ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน

“มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้

“มาตรฐานการปฏิบัติงาน” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงผลการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้ได้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

“มาตรฐานการปฏิบัติตน” หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้น เป็นแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2549: 73-74)

สรุปได้ว่า วิชาชีพครูจัดเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งได้รับเกียรติและยอมรับนับถือและเป็นที่ยอมรับของทุกคนทั่วไป การประกอบวิชาชีพครูจึงมีความจำเป็นต่อสังคม การผลิตเยาวชนและการอบรมดูแล สั่งสอน ให้ความรู้ ความอบอุ่นและความมั่นใจแก่ศิษย์ มีหน้าที่ในการพัฒนาเยาวชน ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ต้องใช้ความรับผิดชอบสูง และเป็นวิชาชีพที่ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ การใช้ทักษะ ปัญญาในการสอนและการถ่ายทอดเป็นประการสำคัญ ครูจึงจำเป็นต้องรู้วิทยาการที่กว้างขวาง มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ

2.2 ความสำคัญของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 7 ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 53 กำหนดให้เมืองคักร วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารงาน ของสภาวิชาชีพในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชน ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ตาม ที่กฎหมายกำหนด และการจัดให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2546 มาตรา 7 ให้มีสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาเรียกว่า “คุรุสภา” มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มาตรา 8 คุรุสภา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาต กำกับ ดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพ กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาวิชาชีพ ประสาน ส่งเสริมการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ และมาตรา 9 กำหนดให้คุรุสภา มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ กำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ออกใบอนุญาต ให้แก่ผู้ขอประกอบวิชาชีพ พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ส่งเสริม สนับสนุน ยกย่อง และผดุงเกียรติ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรของสถาบันต่างๆ ตามมาตรฐานวิชาชีพ รับรองความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพ รวมทั้งความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ส่งเสริมการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพ

ทางการศึกษาของประเทศไทย ออกข้อบังคับของคุรุสภา จะเห็นได้ว่า การมีกฎหมายการศึกษาและ บพัญญูติเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิผล จะส่งผลให้มีแนวปฏิบัติ ที่ชัดเจนในการพัฒนาวิชาชีพครู

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครูและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 กล่าวไว้ว่า “มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพ ที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตาม ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการ ปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติงานและได้อธิบายเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครูไว้ว่า (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2549: 77-86)

ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

- (1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและการเข้าร่วมกิจกรรม ทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนาและ การประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน
- (2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้นในการเลือกกิจกรรม การเรียนการสอนและกิจกรรมอื่นๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก
- (3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็ม ความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความ ต้องการโดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะ ให้ได้ผลดีกว่าเดิมรวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน อย่างเป็นระบบ
- (4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุงหรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอนหรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่นๆ ที่สามารถนำไปใช้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้
- (5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์ คิดค้น ผลิต เลือกใช้ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้
- (6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง

การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริงและสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

(7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัยและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครูนำเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

1) ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน

2) เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรมนั้นๆ

3) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนด ที่เกิดกับผู้เรียน

4) ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

(8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออก การประพฤติ และปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความ เป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

(9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญรับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

(10) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญรับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

(11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

(12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวรเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำวิกฤติต่างๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนาครูจำเป็นต้องมองมุมมองต่างๆ ของปัญหาแล้วผันมุมมองของปัญหาไปในทางการพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่างๆ ได้ กล่าวที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ มีสติในการแก้ปัญหา มิได้ตอบสนองของปัญหาต่างๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่มุมแบบตรงตัว ครูสามารถมองหามุมในทุกๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่นำไปสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

สรุป ผู้ประกอบวิชาชีพครูทุกคนต้องปฏิบัติตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด

2.3 คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์

ลักษณะของครูที่ดี ตามทัศนะต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น ส่วนใหญ่จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจสรุปลักษณะของครูที่ดี เป็นลักษณะสำคัญ ๆ 3 ด้าน คือ ภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน

ภูมิรู้ ลักษณะของครูที่ดีในด้านนี้ ได้แก่ คุณสมบัติส่วนตัว ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถ ทางวิชาการที่จะสอนตลอดจะเป็นผู้ที่มีสติปัญญาดี เฉลียวฉลาด เชื่อมั่นในตนเองมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รู้จักแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เป็นต้น

ภูมิธรรม ลักษณะของครูที่ดีในด้านนี้ ได้แก่ การประพฤติดี เว้นจากอบายมุขทั้งปวงกระทำแต่สิ่งที่ดีที่สุจริต ทั้งกาย วาจา ใจ นอกจากนี้ครูต้องมีจรรยาบรรณและคุณธรรมสูง ซื่อสัตย์ เสียสละ มีเมตตากรุณา ยุติธรรมและมีมานะอดทน เป็นต้น

ภูมิฐาน ลักษณะของครูที่ดีในด้านนี้ ได้แก่ บุคลิกภาพดี รูปร่างท่าทางดี แต่งกายสะอาดเรียบร้อย พูดจาไพเราะนุ่มนวล น้ำเสียงชัดเจน มีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น

(ธีรศักดิ์ อัครบรร. 2542: 51)

พวงทอง พุ่มอยู่ (2540: 5-6) กล่าวถึง คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ในสังคมไทย พอสรุปได้ 4 ประการ ดังนี้

1. ต้องเป็นผู้มีความสามารถและมีทักษะในวิธีการสอน วิธีการอบรม การพัฒนา การเป็นผู้นำ ผู้ตามและผู้ประสานงานที่ดี

2. ต้องมีความรู้ดีในด้านต่างๆ ได้แก่ วิชาเฉพาะ ซึ่งจะต้องมีความรู้อย่างลึกซึ้ง เหมาะสมตามระดับที่ทำการสอน มีความรู้ดีในวิชาชีพครู วิทยาการจัดการ จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การวิจัย และการประเมินผล

3. ความรู้ทั่วไป ได้แก่ ด้านข่าวสารบ้านเมือง การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อให้เป็นผู้ที่ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ และเป็นผู้ที่สามารถปลูกฝังให้นักเรียนรักธรรมชาติมากขึ้น อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ด้วยวิธีที่เหมาะสมและถูกต้อง

4. ต้องมีความเป็นครู คือ มีความเมตตากรุณาต่อเด็ก มีความรู้จริงและปลูกฝังในสิ่งที่ถูกต้องควร ให้แก่เด็ก มีความรักในอาชีพครู ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ของเด็ก มีวุฒิภาวะ มีความยุติธรรม ดำรงชีพอย่างเรียบง่าย มีมนุษยสัมพันธ์เข้ากับชุมชนได้ดี และมีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชน มีความเสียสละทั้งกำลังกาย กำลังใจและกำลังสติปัญญา รวมถึงความสุขส่วนตัวที่พึงมีในบางครั้ง ด้วยความตระหนักในหน้าที่ที่จำเป็น

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2545: 25) กล่าวว่า ครูมืออาชีพเป็นครูคุณภาพและพร้อมที่จะเรียนรู้ ส่งเสริมชี้แนะให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพและเป็นผู้รับในการเรียนรู้ ครูมืออาชีพเป็นครูที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อยกมาตรฐานวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง ครูมืออาชีพเป็นครูที่มุ่งพัฒนา ประเมินและปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพครูอย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและผู้อื่น มีการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแข่งขัน มีความเป็นไทยในความเป็นสากล เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ดี รักการพัฒนา ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มีความคิดสร้างสรรค์ ทันเหตุการณ์ รักและศรัทธาในอาชีพครู มีความเสียสละ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม ตลอดจนมีการส่งเสริมและพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรมด้วย

2.4 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22

เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีการจัดการศึกษาตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และเป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางของการศึกษา และการพัฒนาคนของประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จึงกำหนดนโยบายร่วมกันให้มีบทบาทการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยมุ่งเน้น

ใน 4 ด้านคือ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น และได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูทุกคนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เนื่องจากการพัฒนาวิชาชีพครูต่อไปในอนาคต สิ่งหนึ่งที่จะต้องเกิดขึ้นก็คือ การประเมินคุณภาพของครู ซึ่งจะเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน สถานศึกษาและประเทศชาติ ดังนั้น การส่งเสริมให้ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ จึงถือเป็นภารกิจหลักของเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 และเป็นหน้าที่หลักของบุคลากรครูในโรงเรียนที่จะต้องรักการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นครูมืออาชีพ

ดังนั้นการดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูในเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 ทางคณะกรรมการจึงกำหนดเรื่องดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในเป้าหมายกลยุทธ์ และกำหนดแผนงานพัฒนาบุคลากรในแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 กำหนดโครงการในแผนงานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา เนื่องจากการพัฒนาคุณภาพของครูเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน สะท้อนคุณภาพของการปฏิบัติงานของครูจึงต้องกำหนดกระบวนการและแนวทางในการพิจารณาปฏิบัติงานและจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ครูจึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานภายใต้จิตสำนึกและการมองเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง และเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 มีจุดเน้นใน 4 ด้าน ดังนี้ (คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนที่ 22. 2553: 38)

1. ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครู ที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยพิจารณาจาก การตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยใช้เนื้อหาวิชาเป็นหลัก มีการสอนซ่อมเสริมตามข้อบกพร่องของผู้เรียน

ระดับ 2 มีการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิมโดยพิจารณาจาก การตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยใช้พัฒนาการของผู้เรียนด้านต่างๆ เป็นหลักการจัดกิจกรรมเสริมความสามารถของผู้เรียน โดยการปรับเปลี่ยนวิธีสอนตามด้านที่บกพร่องอย่างเหมาะสม

ระดับ 3 พัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้น ตามขีดความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ โดยพิจารณาจากการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียนเป็นรายคนและเป็นรายสมรรถภาพ การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนเหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ ตามลำดับขั้นการพัฒนา การตอบสนองความถนัด ความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบอย่างเป็นระบบ

2. ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ปรับปรุงหรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่นๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เลือกใช้แผนการสอนที่มีอยู่อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจาก แผนการสอนที่ใช้มีองค์ประกอบต่างๆ ครบถ้วนสัมพันธ์กัน แผนการสอนที่ใช้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แผนการสอนที่ใช้ เน้นกิจกรรมการปฏิบัติตามกระบวนการแสวงหาความรู้และการสร้างความรู้

ระดับ 2 ปรับปรุงแผนการสอนที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของผู้เรียน ครู และสถานศึกษา โดยพิจารณาจากแผนการสอนที่ปรับปรุงมีองค์ประกอบต่างๆ ครบถ้วนสัมพันธ์กัน แผนการสอนที่ปรับปรุง เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงมากขึ้น แผนการสอนที่ปรับปรุงสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและสถานศึกษา

ระดับ 3 สร้างและพัฒนาแผนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยพิจารณาจากแผนการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบต่างๆ ครบถ้วนสัมพันธ์กัน แผนการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ และค้นหาคำตอบด้วยตนเอง แผนการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และข้อจำกัดของสถานศึกษา

3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้น ผลิต การเลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ของสื่อการเรียนการสอนกับองค์ประกอบของการสอน คือ ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้

ระดับ 2 ใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจากความเหมาะสมของสื่อกับผู้เรียน กิจกรรมและจุดประสงค์ การ

เรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้และบำรุงรักษา สื่อมีความหลากหลายตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน เน้นการลงมือปฏิบัติของผู้เรียน ผู้เรียนได้ใช้สื่อการเรียนการสอนตามความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและการตัดสินใจของตนเอง

ระดับ 3 คิดค้น ผลิต และปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน ที่มีต่อการเรียนรู้และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจากผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้น ผลิต และใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนมาจากวัสดุในท้องถิ่น ประเมินผลการใช้สื่อ และปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เผยแพร่การใช้สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ได้ผลแล้ว

4. ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออก การประพฤติ และการปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยาวาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยพิจารณาจากการแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ การใช้วาจาสุภาพ มีความประพฤติเรียบร้อย มีความเมตตากรุณาต่อผู้เรียน รับผิดชอบปฏิบัติงานอย่างขยันขันแข็ง

ระดับ 2 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอ ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องในลักษณะสร้างสรรค์ ตลอดจนสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอน โดยพิจารณาจาก การให้คำแนะนำ การเชิญชวนให้ปฏิบัติ การแก้ไขข้อบกพร่อง การสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอน

ระดับ 3 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีจนผู้เรียนเกิดศรัทธา และปฏิบัติตนตามแบบอย่าง ที่เลือกสรรแล้วตามปกตินิสัย โดยพิจารณาจากการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกพฤติกรรมของตนเอง เสริมแรงทางบวกแก่ผู้เรียน เผยแพร่วิธีการที่ถูกต้องในการสร้างคุณธรรม (คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 พ.ศ. 2553: 38-54)

สรุปได้ว่า เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 มุ่งเน้นและให้ความสำคัญ ส่งเสริมการดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เนื่องจากคุณภาพของครูเป็นตัวแปรสำคัญที่จะนำไปสู่คุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

3. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

ในการจัดการศึกษาจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพการปฏิบัติงานของครู คือ ครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีการพัฒนาทักษะในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่องทั่วถึง และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี ขวนขวายหาความรู้ใหม่ๆ มีเจตคติที่ดี และมีพฤติกรรมการสอนที่พึงประสงค์ เพราะสิ่งที่สำคัญดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพของการศึกษา (ถวิล มาตรฐาน. 2542: 2) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดจากข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครูและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 มาตรฐานการปฏิบัติงาน 4 ด้านเป็นตัวแปรตาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

หลักการศึกษาร่วมกัน เน้นหนักถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ครูจะต้องทราบถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กแต่ละคนให้มากที่สุด เช่น สภาพทางกาย ระดับสติปัญญา เศรษฐกิจทางครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น เพื่อจะช่วยให้เด็กแต่ละคน ได้พัฒนาเต็มความสามารถของเขา การจะหวังให้เด็กทุกคนมีความรู้เสมอกันหมดย่อมเป็นไปไม่ได้ อีกประการหนึ่ง การที่เด็กเรียนไม่รู้เรื่อง ไม่ทำการบ้าน ขาดเรียน หนีโรงเรียน ประพฤติเกเร เป็นต้น อาจเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ กันหลายอย่าง ครูจะด่วนคิดว่าเด็กเกียจคร้าน หรือนิสัยเสีย แล้วลงโทษตะเพิด ตะพือไป ย่อมไม่ชอบด้วยเหตุผล ทางที่ถูกที่ควรจะค้นหาสาเหตุ ของแต่ละคนให้พบ แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง ดังนั้นในยุคปัจจุบัน ครูจึงไม่ใช่เป็นแค่ผู้ถ่ายทอดความรู้ตามตำราเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ครูต้องมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพโดยเน้นในรูปแบบขององค์รวม ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (เกรียงไกร รักมิตร. 2552: ออนไลน์)

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2546: 27) กล่าวว่า การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของ ครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

ธัญญลักษณ์ ทองอินทร์ (2552: ออนไลน์) กล่าวว่า การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพต้องจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อปฏิรูปการศึกษานั้น สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ดังนี้

1. เนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. นักเรียนนำกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญหน้าสถานการณ์และการประยุกต์ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ผู้เรียนทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. การเรียนการสอนต้องผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัด บรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งใช้การวิจัยเป็นกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจาก สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพต้องจัดการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ดังกล่าวข้างต้นนั้น หากสถานศึกษาต้องการทราบว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อการปฏิบัติการศึกษาเป็นแบบร่วมด้วยช่วยกันทั้งโรงเรียน (Whole School) หรือไม่ พิจารณาได้จากการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ครูเตรียมเนื้อหาที่ใช้ในการสอน
2. ครูเตรียมวิธีการที่ใช้ในการสอน
3. ครูจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลูกเร้า จูงใจ ในการเรียนให้เกิดการเรียนรู้
4. ครูสร้างบรรยากาศที่ปลูกเร้า จูงใจ ในการเรียนให้เกิดการเรียนรู้
5. ครูใช้การเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
6. ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล
7. ครูแสดงความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง
8. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออก
9. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์
10. ครูส่งเสริมให้นักเรียนฝึกหัด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง

11. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มของนักเรียน
12. ครูสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของนักเรียน
13. ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ไขปัญหา และการค้นพบความรู้
14. ครูใช้แหล่งเรียนรู้หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน
15. ครูเชื่อมโยงประสบการณ์ และชีวิตจริงเข้ากับการเรียนการสอน
16. ครูฝึกฝนกิริยามารยาทและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย
17. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ได้ระบุไว้ว่าการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพต้องมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ก่อปรกับมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และมีความสุข และกำหนดให้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิ

ภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียนมุ่งพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมจากกิจกรรมในกลุ่มสาระ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิด ช่วยกันทำ

ช่วยกันแก้ปัญหา ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ รวมถึงกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังความมีระเบียบวินัย รับผิดชอบ ใฝ่หาความรู้และหน้าที่ของตนเองในการอยู่ร่วมกันตามระบอบประชาธิปไตยที่มี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแบ่งตามความแตกต่างระหว่างกิจกรรมได้เป็น 2 ลักษณะ

1. กิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจ ตามความต้องการของผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเติมเต็มความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อการค้นพบความถนัดความสนใจของตนเอง และพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ตลอดจนการพัฒนาทักษะของสังคม และปลูกฝังจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม

2. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพชีวิตต่าง ๆ นำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคม และวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งกระบวนการจัดให้เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ยุวกาชาด สมาคม ผู้นำเพื่อประโยชน์และกรมรักษาดินแดน

ทั้งนี้ในทางปฏิบัติสถานศึกษาจัดกิจกรรมในลักษณะของการบูรณาการองค์ความรู้ ต่าง ๆ ที่เกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีความกว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ค้นพบและใช้ศักยภาพที่มีในตนเองอย่างเต็มที่ เลือก ตัดสินใจ ได้อย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับ ตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ เน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม และจริยธรรม รู้จักสร้างสัมพันธภาพที่ดีเพื่อปรับตัวเข้ากับบุคคลและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ อดีดีและมีมีความสุข เช่น กิจกรรมการสร้างเสริมความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเอง กิจกรรมพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม และจริยธรรม กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมสร้างเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้สามารถหลอมเข้าไปในการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ในลักษณะของการเข้าค่ายต่าง ๆ หรืออาจแยกจัดเป็นกิจกรรมเฉพาะทางได้ เช่น จัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ โดยมุ่งเป็นการฝึกระเบียบวินัย การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข กิจกรรมชมรมวิชาการ มุ่งเน้นประสบการณ์ความชำนาญเฉพาะเรื่อง ที่ถนัดและสนใจจากการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ ชุมชนต่าง ๆ เพื่อการคิดค้นกิจกรรมที่สร้างสรรค์

ก่อให้เกิดความสนุก ความสุข และพัฒนาทักษะทางสังคม ทั้งนี้แม้จะแยกจัดกิจกรรมเฉพาะทางก็สามารถบูรณาการกิจกรรมแนวนอนเข้าไว้ด้วย เพื่อให้ค้นพบศักยภาพของตนเองด้วย

สรุป ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด โดยเน้นหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆของผู้เรียนตามศักยภาพอย่างเป็นระบบ ให้ผู้เรียนได้ค้นพบและใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ เสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.2 การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามมาตรา 22 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาความคิด พัฒนาความสามารถทางอารมณ์ของผู้เรียน โดยครูต้องมีการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ดังนั้นการวางแผนการสอนจึงถือเป็นภารกิจสำคัญของครูผู้สอน ทำให้ผู้สอนทราบล่วงหน้าว่าจะสอนอะไร เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดผลประเมินผลโดยวิธีใดเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอน การที่ผู้สอนได้วางแผนการสอนอย่างถูกต้องตามหลักการย่อมช่วยให้เกิดความมั่นใจในการสอน ทำให้สอนได้ครอบคลุมเนื้อหา สอนอย่างมีแนวทางและมีเป้าหมาย และเป็นการสอนที่ให้คุณค่าแก่ผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ลักษณะขั้นตอนการจัดทำและหลักการวางแผนการสอน ตลอดจนคุณลักษณะของแผนการสอนที่ดี เพื่อพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงและดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (เขียน วันทนียตระกูล. 2552: ออนไลน์)

ความหมายของการวางแผนการสอน

การวางแผนการสอนเป็นการจัดวางโปรแกรมการสอนทั้งหมดในวิชาใดวิชาหนึ่งไว้ล่วงหน้า เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนได้จัดดำเนินการกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้ ดังนั้นในแผนการสอนจะต้องประกอบไปด้วยรายละเอียดตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เช่น มีจุดประสงค์ความคิดรวบยอด/หลักการ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผล/ประเมินผล และจำนวนคาบเวลาที่ใช้สอน ทุกสิ่งทุกอย่างจะต้องจัดรวมไว้อย่างมีระบบระเบียบในแผนการสอน การวางแผนการสอนเป็นการเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจปัญหา การสำรวจทรัพยากร การ

วิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดมโนคติ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน และการประเมินผล แล้วเขียนแผนออกมาในรูปของแผนการสอน การวางแผนการสอน คือกิจกรรมในการคิดและการทำงานของครูก่อนที่จะเริ่มดำเนินการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งโดยทั่วไปจะประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย การคัดเลือกเนื้อหา การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน การเลือกตำรา เอกสาร อุปกรณ์ การประเมินผล และการประมวลการสอนรายวิชา จากความหมายดังกล่าวข้างต้น พิจารณาได้ว่า เป็นความหมายที่อธิบายถึงกิจกรรมและข้อมูลที่จะต้องใช้ในการวางแผนการสอน จึงสรุปความหมายได้ว่าการวางแผนการสอน คือ การเตรียมการสอนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางการสอนสำหรับครู อันจะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยข้อมูลที่ผู้สอนต้องเตรียมในการวางแผนการสอน ได้แก่

1. การกำหนดจุดประสงค์
2. การคัดเลือกเนื้อหา
3. การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. การเลือกสื่อการเรียนการสอน
5. การวัดผลประเมินผล

ผู้สอนควรได้จัดเตรียมข้อมูลเหล่านี้อย่างสอดคล้องต่อเนื่องกัน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาแผนการสอนให้นำไปปฏิบัติได้จริง (เขียน วันทนียตระกูล. 2552: ออนไลน์)

การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงนั้นคือการจดบันทึกหรือบันทึกด้วยเครื่องมืออื่น เช่น กล้องถ่ายรูป กล้องถ่ายวิดีโอ อย่างละเอียดว่าได้กระทำอะไร อย่างไร ได้ผลอย่างไร เพราะอะไร มีปัญหาอย่างไร แก้ไขอย่างไร และบันทึกบทเรียนที่เกิดขึ้นในระหว่างนั้น อย่างละเอียด และอย่างเป็นเหตุเป็นผลไว้ด้วย ในประเด็นหลังนี้จะประโยชน์ต่อการปรับปรุงแผนในคราวต่อไป หลังจากดำเนินการสำเร็จไปในแต่ละช่วง ผลการดำเนินการแต่ละช่วงจะปรากฏให้เห็น ผลที่ว่านี้ คือวัตถุประสงค์ของแผน ผลย่อย ๆ คือวัตถุประสงค์เฉพาะ ผลรวมที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงคือวัตถุประสงค์หลักของการสอนในช่วงนั้น ๆ ผู้สอนควรนำข้อมูลที่ได้นบันทึกไว้มาใช้ในการทำแผนการสอนในทันทีที่การดำเนินการในแต่ละช่วงได้เสร็จสิ้นลง เพราะจะมีบทเรียนจากการปฏิบัติจริงเป็นเครื่องยืนยัน อาจกล่าวได้ว่าแผนนี้ได้ผ่านการทดลองมาแล้วนั่นเอง ผู้สอนจะดำเนินต่อไปเป็นช่วง ๆ แต่ละช่วง ก็จะมีบันทึก และมาลงมือเขียนแผนการสอนที่มีรายละเอียดดังกล่าว จนการดำเนินการสอนสำเร็จตามเป้าหมายของบทเรียน ก็ถือว่าแผนการสอนที่ดี ๆ ที่อยากได้ ได้เขียนสำเร็จลงแล้ว (เชาว์ พันธุ์น้อย. 2553: ออนไลน์)

กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 21-23) กล่าวว่า การพัฒนาแผนการสอน มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดเป็น กลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ที่พึงประสงค์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ การนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ เช่น

1. การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เช่น เรื่อง สิ่งแวดล้อม น้ำ เป็นต้น ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสาระและกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคิด คำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

2. การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนาน เช่น ผู้สอนคนหนึ่งสอนวิทยาศาสตร์ เรื่อง เงิน ผู้สอนอีกคนอาจสอนคณิตศาสตร์ เรื่องการวัดระยะทาง โดยการวัดเงาคิด คำนวณในเรื่องเงาใน ช่วงเวลาต่าง ๆ จัดทำกราฟของเงาในระยะต่าง ๆ หรืออีกคนหนึ่งอาจให้ผู้เรียนศิลปะเรื่องเทคนิคการวาดรูปที่มีเงา

3. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการในลักษณะนำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระ มาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตามรายวิชา หรือกลุ่มวิชา แต่ในบางเรื่อง ผู้สอนจัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เช่น เรื่องวันสิ่งแวดล้อมของชาติ ผู้สอน ภาษาไทยจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้ภาษา คำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนวิทยาศาสตร์จัดกิจกรรม ค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนสังคมศึกษาให้ผู้เรียนค้นคว้าหรือทำกิจกรรมชมรม เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และ ครูผู้สอนสุขศึกษาอาจจัดให้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

4. การบูรณาการแบบโครงการ ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเป็นโครงการ โดยผู้เรียนและครู ผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์โครงการขึ้น โดยใช้เวลาการเรียนต่อเนื่องกันได้หลายชั่วโมง ด้วยการนำจำนวนชั่วโมงของวิชาต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนเคยสอนแยกกันนี้มารวมเป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ในลักษณะของการสอนเป็นทีม เรียนเป็นทีม ในกรณีที่ต้องการเน้นทักษะ

บางเรื่องเป็นพิเศษ ครูผู้สอนสามารถแยกกันสอนได้ เช่น กิจกรรมเข้าค่ายดนตรี กิจกรรมเข้าค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ เป็นต้น

แนวทางการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น มีดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 การจัดการเรียนรู้ต้องสนองต่อความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาการเรียนรู้ คาบเวลาเรียน ไม่ควรใช้เวลานานเกินความสนใจ จัดการเรียนรู้ให้ครบทุกกลุ่มสาระในลักษณะบูรณาการที่มีภาษาไทย และคณิตศาสตร์เป็นหลัก เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีความสนุกสนานได้ปฏิบัติจริง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดการเรียนรู้คล้ายช่วงชั้นที่ 1 แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่สนใจ เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม การสอนแบบบูรณาการโครงการ

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีหลักการทฤษฎีที่ยากซับซ้อน เน้นการจัดการเรียนรู้แบบโครงการมากขึ้น

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดการเรียนรู้เน้นสู่เฉพาะทางมากขึ้น มุ่งเน้นความสามารถ ความคิดระดับสูง ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน ทั้งในด้านอาชีพ การศึกษา เฉพาะทาง และการศึกษาต่อ

วิเศษ ชิดวงศ์ (2545: 36) กล่าวว่า การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงเป็นกระบวนการสำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดหมายกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์ เพื่อการเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

โสภณ โสมดีและอภันตรี โสตะจินดา (2545: 15-16) กล่าวว่า ในการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สาระการเรียนรู้ ต้องมีความสมดุล และเหมาะสมกับวัย และมีแหล่งการเรียนรู้หลากหลายและเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า

อุดม เขยกีวงศ์ (2545: 97-101) กล่าวว่า การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงกระบวนการนั้นผู้เรียนต้องสามารถ นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ช่วยให้เกิดความรู้และทักษะ และเจตคติเพิ่มขึ้น รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตจริงต่อไปและต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้วย

นวลจิตต์ เขาวีรติพงษ์ เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า และชัตเจน ไทยแท้ (2547: 20-25) กล่าวว่า การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงนั้นแผนการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการจัดการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ทำให้

ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เกิดความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปบูรณาการใช้ใน ชีวิตประจำวัน มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2546: 27) ได้กล่าวไว้ว่า ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้ สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุงหรือสร้างแผนการสอน บัณฑิตการสอน หรือ เตรียมการสอนในลักษณะอื่นๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุ วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง พบว่ามาจากกระบวนการส่งเสริม การจัดทำแผนการสอนที่ยึดหลักความพอดีความเหมาะสม และการพัฒนาที่เป็นระบบเป็นขั้นตอน เริ่มแรกก็หวังให้ครูอาจารย์ทำแผนการสอนที่สมบูรณ์ที่สุด โดยยึดติดรูปแบบและกติกา ซึ่งล้วนเป็น ทฤษฎีหลักวิชาที่ตีทั้งสิ้น การจัดทำแผนการสอนต้องเป็นระบบส่งเสริม กำกับ ติดตาม และประเมินผล อย่างแท้จริง และต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาที่ยั่งยืน ร่วมกันวิเคราะห์ ปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่แท้จริง แล้วหาทางออกอย่างเหมาะสมบนพื้นฐานที่ว่าต้องทำให้เป็น ชีวิตจริงของการทำงานให้สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษา (หมวด 4) ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำหรับในเรื่องการทำแผนการสอนหรือ แผนการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจนกล่าวคือ

1. จะเขียนในสิ่งที่จะสอนจริง จะสอนตามสิ่งที่เขียน และจะมีหลักฐานที่ตรวจสอบได้ว่าได้ สอนจริงตามนั้น

2. จะเริ่มต้นโดยเขียนหรือปรับแผนการสอนที่มีอยู่แล้วเพื่อมุ่งที่จะใช้สอนจริง โดยมีการ ยึดหยุ่นรูปแบบการเขียนแผนการสอน อาจเขียนในสมุดด้วยลายมือก็ได้ แต่ขอให้มีหัวข้อสำคัญ เช่น จุดประสงค์ สาระ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล เป็นต้น

3. ในช่วงต้นอาจยึดหยุ่นให้ครู อาจารย์ที่สอนหลายรหัสวิชา เริ่มจัดทำภาคเรียนละ 1 รายวิชาหลักก่อนก็ได้แต่ถ้าโรงเรียนใดพร้อมจะทำทุกรายวิชาเลยก็เป็นเรื่องที่ดี

4. การเขียนกิจกรรมการเรียนรู้ ก็ให้ศึกษาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 เรื่องแนวการจัดการศึกษาทุกมาตรา ที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ถ้าได้นำความ คิดเห็น ความต้องการของนักเรียนมาประกอบเป็นแนวทางในการเขียนด้วยก็จะยิ่งดีขึ้น ซึ่งอยู่บน ความเชื่อพื้นฐานที่ว่า ครูแต่ละคนต่างมีประสบการณ์ มีความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญที่สั่ง สมมาแล้วทั้งสิ้น จึงควรเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงศักยภาพ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนได้ อย่างเต็มที่

5. ให้อายุของแต่ละแผนการสอนให้มีที่ว่างอย่างน้อยครึ่งหน้ากระดาษ สำหรับให้ครูอาจารย์บันทึกหลังสอนเขียนปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะทุกครั้ง หลังจากการสอนตามแผนการสอนนั้นทุกห้องแล้ว โดยเขียนให้ชัดเจน ระบุเป็นประเด็นที่จะเป็นแนวทางในการนำไปใช้ปรับแผนการสอนในโอกาสต่อไป (ธเนศ ขำเกิด. 2553: ออนไลน์)

อรรถวิทย์ ฤ ตะกั่วทุ่ง (2545: 7-14) กล่าวว่า การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงเป็นสิ่งที่เราต้องมุ่งแสวงหาสำหรับโรงเรียนและชั้นเรียน ก็คือ วิธีการที่จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในชีวิตของพวกเขา ด้วยการเป็นผู้กำกับตนเองเป็นนักแก้ปัญหาที่ได้ผลและเป็นนักคิด นักการศึกษาได้พยายามศึกษาและประยุกต์ใช้งานวิจัยกับกลยุทธ์การเรียนการสอน และเครื่องมือประเมินผลที่ทำให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียน วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายเป็นปรัชญาที่ช่วยครูวางแผนเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้สามารถสนองความต้องการที่แตกต่างกันของนักเรียน ในปัจจุบันวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือของครู แต่เป็นปรัชญาที่ครูต้องนำไปใช้เพื่อสนองความต้องการของนักเรียนแต่ละคน ดังนั้นการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงต้องคำนึงถึง

1. มาตรฐาน เป้าหมาย หรือความคาดหวัง ครูต้องกำหนดว่านักเรียนต้องเรียนอะไร ต้องสามารถทำอะไร หรือเป็นอย่างไหลังมีประสบการณ์การเรียนรู้ กลยุทธ์การประเมินผลต้องชัดเจน เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง (บันทึกประจำวัน แบบประเมิน แบบเลือกรายการสังเกต แฟ้มสะสมผลงานและรูบริก) ครูต้องถามคำถามที่มีประโยชน์ตลอดการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้นักเรียนคิดหาคำตอบตลอดการทำงานที่ครูมอบหมาย

2. เนื้อหาบทเรียน ต้องครอบคลุมข้อเท็จจริง และคำศัพท์ รวมทั้งทักษะที่จำเป็น

3. กระตุ้น ครูจะต้องกำหนดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความรู้เดิม และประเมินนักเรียนก่อนเรียน เพื่อที่จะได้มีข้อมูลสำหรับการวางแผนการสอนอาจทำก่อนการสอนบทเรียนนั้น

2-3 สัปดาห์ เพื่อจะได้มีเวลาวางแผนการสอนอย่างเพียงพอมีเวลาจัดกลุ่มนักเรียน และทำให้ความคาดหวังเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนใหม่มากขึ้น มีการใช้ “ตัวเกาะเกี่ยวอารมณ์ หรือ Emotional Hooks” เพื่อทำให้นักเรียนใส่ใจ ด้วยการให้ประสบการณ์ใหม่ ที่ท้าทาย และไม่เหมือนใครมาก่อน

4. ได้เรียนรู้ ต้องตัดสินใจว่า นักเรียนควรได้เรียนเรื่องใหม่อะไรบ้างควรมีทักษะอะไร และจะเรียนอย่างไร ต้องกำหนดว่าจะให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็ก

5. ประยุกต์และปรับเปลี่ยน นักเรียนต้องมีโอกาสได้ฝึกฝนและมีส่วนในการเรียนรู้สิ่งใหม่ เพื่อจะได้เรียนรู้อย่างเข้าใจและคงทน จะต้องตัดสินใจว่าจะจัดกลุ่มนักเรียนอย่างไร จะให้ทำงานอะไร จึงจะทำทนายนักเรียนอย่างเหมาะสม

6. ประเมินผล จะต้องตัดสินใจ (หรือให้ทางเลือก) สำหรับให้นักเรียนแสดงความรู้
ที่มี และแสดงสมรรถภาพของตนเอง

มหาวิทยาลัยลินคอปิง (Linkoping University. 2010: Online) เสนอเทคนิค
การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยใช้ เทคนิค 3 P ดังนี้

1. Presentation มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน กำหนดกิจกรรมให้
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความถนัด ความแตกต่างของนักเรียนโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ เลือกสื่ออุปกรณ์
เทคโนโลยี โดยนำเสนอให้นักเรียนเข้าใจการวางแผนการสอนขั้นต้น

2. Practice มีการแนะนำหรือให้แนวทางในการฝึกปฏิบัติจริงตามแผนการสอน
โดยสร้างความมั่นใจแก่นักเรียนในการเรียนรู้ รวมทั้งสร้างโมทิร์นและความเข้าใจในการเรียนรู้เพื่อ
ไปสู่ความสำเร็จ

3. Production การวางแผนการสอนเน้นการพัฒนาผลผลิตที่เป็นรูปธรรม นักเรียน
สามารถนำความรู้ ทักษะต่างๆไปปฏิบัติได้จริง

สรุป ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้และ
ปรับปรุงแผนการสอน ออกแบบกิจกรรมการสอนเน้นทักษะกระบวนการ มีการบันทึกการสอน ประเมิน
การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพจริงหรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่นๆ โดยใช้เทคนิคการสอน
ที่หลากหลายและสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการ
เรียนรู้

3.3 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกแล้วตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันว่าสื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางใน
การถ่ายทอดความรู้ ข้อมูลต่างๆระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพพอก
ขึ้น จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยต่างๆเพื่อหาประสิทธิภาพการสอนระหว่างการใช้สื่อและไม่ใช้สื่อไม่ว่าจะ
เป็นสื่อรูปแบบใดๆผลก็ออกมาตรงกันว่า การใช้สื่อการสอนบรรลุผลมากกว่าการไม่ใช้สื่อการสอนเสมอ
เมื่อสื่อการสอนเป็นตัวกลางที่สำคัญในการสอนของครูต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นในการสอนทุก
ครั้งครูจึงจำเป็นต้องมีสื่อการสอนและพัฒนาสื่อการสอนอยู่เสมอ (ไพฑูริย์ มະณู. 2551: ออนไลน์)

กิดานันท์ มลิทอง (2548: 35-42) กล่าวว่า การนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการ
นำวัสดุ เครื่องมือและวิธีการมาประกอบในการถ่ายทอดความรู้และเนื้อหาไปยังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน
เกิดความรู้ในสิ่งที่ครูได้ถ่ายทอด รวมไปถึงมีความเข้าใจตรงตามเนื้อหา นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียน
เรียนรู้ได้ง่ายยิ่งขึ้น และช่วยประหยัดเวลา ในการพิจารณาเลือกใช้สื่อการสอนแต่ละครั้งครูควร
พิจารณาถึงความเหมาะสมของสื่อการสอนแต่ละชนิด ดังนั้นการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มี

ประสิทธิภาพอยู่เสมอต้องเลือกสื่อ ดัดแปลงและออกแบบสื่อ (Select, Modify, or Design Materials) โดยต้องพิจารณาตามหลัก 3 ประการ คือ

1. การเลือกสื่อที่มีอยู่แล้ว ส่วนใหญ่ในสถาบันการศึกษามักจะมีทรัพยากรที่สามารถใช้เป็นสื่อได้อยู่แล้ว ดังนั้น สิ่งที่ผู้สอนต้องกระทำก็คือ ตรวจสอบดูว่ามีสิ่งใดที่จะใช้เป็นสื่อได้บ้าง โดยเลือกให้ตรงกับลักษณะผู้เรียนและวัตถุประสงค์

2. การดัดแปลงสื่อที่มีอยู่แล้ว ให้ใช้ได้ดีและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ย่อมขึ้นกับเวลาและงบประมาณในการดัดแปลงสื่อด้วย

3. การออกแบบผลิตสื่อใหม่ ถ้าสื่อนั้นมีอยู่แล้วและตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เราก็สามารถนำมาใช้ได้เลย แต่ถ้ามีอยู่โดยไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายเราก็ใช้วิธีดัดแปลงได้ แต่ถ้าไม่มีสื่อตามที่ต้องการก็ต้องผลิตสื่อใหม่ซึ่งควรคำนึงถึง

1. จุดมุ่งหมาย ต้องพิจารณาว่าต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนอะไร
2. ผู้เรียน ควรได้พิจารณาผู้เรียนทั้งโดยรวมว่าเป็นใคร มีความรู้พื้นฐานและทักษะอะไรมาก่อน
3. ค่าใช้จ่าย มีงบประมาณเพียงพอหรือไม่
4. ความเชี่ยวชาญด้านเทคนิค ถ้าตนเองไม่มีทักษะจะหาผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านมาจากแหล่งใด
5. เครื่องมืออุปกรณ์ มีเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นพอเพียงต่อการผลิตหรือไม่
6. สิ่งอำนวยความสะดวก มีอยู่แล้วหรือสามารถจะจัดหาอย่างไร
7. เวลา มีเวลาพอสำหรับการออกแบบหรือไม่

หลังจากที่เราออกแบบสื่อแล้วนำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน ควรมีการวัดผล ของสื่อ เป็นการวัดประสิทธิภาพของสื่อ ความคุ้มค่าของสื่อต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วัดเพื่อปรับปรุงสื่อวัดผล ถึงระยะเวลาที่ใช้ในการนำเสนอสื่อว่าพอเหมาะหรือมากเกินไป การวัดผลสื่อนี้เพื่อผลในการใช้ดัดแปลงปรับปรุงให้ดีขึ้นสำหรับการนำไปใช้ในอนาคต เราสามารถที่จะนำผลการอภิปราย ในชั้นเรียน การสัมภาษณ์ และการสังเกตผู้เรียนมาใช้เป็นแนวทางในการวัดผลสื่อได้

โรงเรียนมูลนิธิอาชีวศึกษา (2549: ออนไลน์) กล่าวว่า สื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ผู้สอนจะต้องสำรวจและรวบรวมสื่อให้มีความหลากหลายและเพียงพอ รู้จักเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์และประเมินประสิทธิภาพของสื่อการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากในยุคปัจจุบันข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารได้ทำให้ผู้คน

จำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้สามารถรับรู้เรื่องราวใหม่ๆด้วยตนเอง และพัฒนาศักยภาพทางการคิดซึ่งได้แก่ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างมีเหตุผล การคิดให้หลากหลาย ดังนั้นสื่อที่ดีจึงควรเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ผู้สอนสามารถทำได้โดยการผลิตสื่อการเรียนรู้ขึ้นใหม่ คัดแปลงและปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำหรือสร้างไว้แล้ว กำหนดแหล่งข้อมูลที่สนับสนุนการจัดทำสื่อ ยกวางและจัดทำสื่อตามรูปแบบและวิธีการที่กำหนดไว้ในแผน ทดสอบคุณภาพของสื่อที่ผลิตขึ้นปรับปรุงแก้ไขต้นฉบับ/ต้นแบบสื่อให้สมบูรณ์ นำสื่อที่เสร็จสมบูรณ์แล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายการปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วโดยการจัดทำสาระเพิ่มเติมจากสื่อที่มีอยู่ หรือดัดแปลงบางส่วนที่มีอยู่แล้วต้องคำนึงถึงคุณภาพด้วย (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2544: 137)

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2546: 27) กล่าวว่า ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้น ผลิตเลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

สรุป ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้นเลือกใช้และปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆที่มีอยู่เดิมรวมทั้ง นำข้อมูลจากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ว่ามีความเหมาะสม มีอุปสรรคอย่างไร โดยพิจารณาจากลักษณะทางกายภาพของสื่อ และสาระที่สื่อสารไปยังผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงสื่อให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

3.4 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 (2552: ออนไลน์) กล่าวว่า จรรยาบรรณข้อที่ 3 ครูต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ หลักการการเรียนรู้ในด้านค่านิยมและจริยธรรมจำเป็นต้องมีตัวแบบที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนยึดถือและนำไปปฏิบัติตาม ครูที่ดีจึงถ่ายทอดค่านิยมและจริยธรรมด้วยการแสดงตนเป็นตัวอย่างเสมอ การแสดงตนเป็นตัวอย่างนี้ถือว่าคุณครูเป็นผู้นำในการพัฒนาศิษย์อย่างแท้จริงและอธิบายการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไว้ว่า หมายถึง การแสดงออกอย่างสม่ำเสมอของครูที่ศิษย์ สามารถสังเกตรับรู้ได้เอง และเป็นการแสดงที่เป็นไปตามมาตรฐานแห่งพฤติกรรมระดับสูงตามค่านิยม คุณธรรม และวัฒนธรรม อันดีงาม การกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับคำสอนของตน และวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ตัวอย่างเช่น

- 1) ปฏิบัติตนให้มีสุขภาพ และบุคลิกภาพที่ดีอยู่เสมอ
- 2) แต่งกายสะอาดสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ
- 3) แสดงกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อยอยู่เสมอ
- 4) ตรงต่อเวลา
- 5) แสดงออกซึ่งนิสัยที่ดีในการประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน
- 6) สามัคคี มีวินัย
- 7) รักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

กฤษณา พันธุ์วานิช (2552: ออนไลน์) กล่าวว่า ครู ถือว่ามีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญยิ่ง ในฐานะเป็นผู้ที่สั่งสอนหรือถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ รวมทั้งเป็นผู้ที่สร้างสรรค์ ภูมิปัญญา เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถตระหนักได้ว่าควรจะทำอะไรดี ที่สามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับพฤติกรรมของตนเอง แต่ทั้งนี้ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็น ครู จะต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีและเหมาะสมให้แก่ลูกศิษย์ด้วยเช่นกัน ดังนั้น กลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม จึงเสนอบทบาทหน้าที่ของครู จรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู ว่าการเป็นครูที่ดีนั้นจะต้องทำอย่างไรบ้าง

หน้าที่ของครูอาจารย์ที่พึงมีต่อศิษย์

1. แนะนำดี คือ การให้คำแนะนำแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และสิ่งที่ดีๆ ให้แก่ ลูกศิษย์
2. ให้เรียนดี คือ การแนะนำส่งเสริม สนับสนุน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ ลูกศิษย์ ให้มีผลการเรียนที่ดี
3. บอกศิลปะให้สิ้นเชิง ไม่ปิดบังอำพราง โดยการถ่ายทอดวิชาความรู้ทั้งหมดที่ตนเองมีอยู่ ให้แก่ลูกศิษย์
4. ยกย่องให้ปรากฏในเพื่อนฝูง ให้การสนับสนุนและยกย่องลูกศิษย์ที่มีความประพฤติดี ให้ปรากฏแก่เด็กคนอื่น ๆ เพื่อนำไปเป็นแบบอย่าง
5. ทำความป้องกันในทิศทั้งหลาย ปกป้องและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้แก่ลูกศิษย์ จากสิ่งแวดล้อมและสิ่งชั่วร้ายที่ไม่ดีทั้งหลาย

จรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู

1. เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ
2. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น

3. ตั้งใจสั่งสอนศิษย์และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่ พร้อมทั้งอุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้

4. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ห้ามประพฤติการใดๆ อันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติและชื่อเสียงของครู

5. ถือปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษา และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบแบบแผนของสถานศึกษา

6. ถ้ายทอดวิชาความรู้โดยไม่ปิดป้องและปิดบังอำพราง ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ

7. ให้เกียรติแก่ผู้อื่นทางวิชาการโดยไม่นำผลงานของผู้ใดมาแอบอ้างเป็นผลงานของตนและไม่เบียดบังใช้แรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน

8. ประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต และปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความเที่ยงธรรมไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเอง หรือผู้อื่นโดยมิชอบ

9. สุภาพเรียบร้อยประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ รักษาความลับของศิษย์ของผู้ร่วมงานและของสถานศึกษา

10. รักษาความสามัคคีระหว่างครูและช่วยเหลือกันในหน้าที่การงาน

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (2552: ออนไลน์) กล่าวว่าในยุคสมัยนี้บทบาทของครูจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก นอกจากนี้จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอแล้ว ครูยังต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม เป็นครูที่เราอยากเห็น อยากให้เป็น ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติต่างๆ มากมาย จึงรู้สึกยินดีที่ในปีนี้องค์คุรุสภาได้เห็นความสำคัญของการรณรงค์ในเรื่องของการเป็นแบบอย่างที่ดีของครู โดยการลด ละ เลิก อบรมฯ ต่างๆ จรรยาบรรณของครู-อาจารย์นั้น มีหลากหลายและมีหลายทางมาก ไม่ว่าจะเป็นจรรยาบรรณต่อตนเอง การมีวินัยในการฝึกฝนตนเองด้านวิชาชีพ ทั้งในเรื่องบุคลิกภาพ ทัศนคติ เพื่อให้ทันต่อวิทยาการ เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมอยู่เสมอ มีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ที่ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ ที่สำคัญที่สุดก็คือจรรยาบรรณต่อศิษย์ ที่ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอมาหน้าที่ที่ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ นิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ ทั้งที่จะต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม

ของศิษย์ และต้องทำด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่ยอมรับหรือเรียกร้องผลประโยชน์ในการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ นอกจากนี้ยังมีจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ

ที่พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ จรรยาบรรณต่อสังคม ที่พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สมน อมรวิวัฒน์ (2552: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงคุณค่าของความเป็นครูในสังคมปัจจุบันว่า คนเป็นครูควรมีรูปลักษณ์ (Appearance) ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้มีความรอบรู้ดี หมายถึง การมีความรู้หรือความเข้าใจใน วิชาการต่างๆ ซึ่งได้ศึกษาเล่าเรียนมาจาก วิทยาลัย/ มหาวิทยาลัยเป็นอย่างดี มีความเชื่อมั่นในวิชาการแต่ไม่หยิ่งผยองว่าตนมีความรู้สูง
2. เป็นผู้มีความอดทน คือ การเป็นผู้ที่สามารถในการรับรู้ ซาบซึ้งหรือสามารถแสดง ความรู้สึก ในสิ่งที่ทำให้ ขำขันหรือสนุกสนาน
3. การเป็นผู้มีความยืดหยุ่น หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความรู้สึกไวต่อการเปลี่ยนแปลง แก้ไขปรับเปลี่ยน
4. เป็นผู้มีความวิญญานครู บุคคลที่มีวิญญานครูโดยแท้จริงแล้ว จะเป็นผู้ที่มีความรัก ในตัวเด็กและยินดีในภารกิจทางการสอน
5. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ การมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณลักษณะที่สำคัญมากสำหรับ คนทุกคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ เป็นครูอาจารย์ ครูอาจารย์ที่มีความซื่อสัตย์จริงใจเมื่อบอกนักเรียนว่า จะทำอะไรก็จะพยายามทำสิ่งนั้นให้สำเร็จ
6. เป็นผู้สามารถทำให้เข้าใจได้รวบรัดชัดเจน ความสามารถในการทำให้เข้าใจได้รวบรัดชัดเจนจะเป็นเรื่องของการใช้ภาษาและภาษาเขียน เป้าหมาย สำคัญของการศึกษาประการหนึ่ง ก็คือ เพื่อช่วยให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสารได้รวบรัดชัดเจน
7. เป็นคนเปิดเผย คือ การเป็นคนที่ไม่ใจจะเปิดเผยเรื่องราวที่ตนมีอยู่ให้ผู้อื่นรับรู้ ครู อาจารย์ที่เปิดเผยสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของตนเพื่อแสดงเป็นตัวอย่างหรือเปิดเผยความรู้สึกในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในสถานการณ์ที่กำหนด
8. เป็นผู้มีความอดทน การเป็นผู้มีความอดทนในที่นี้ แสดงถึงความเป็นบุคคลที่มีความเพียรพยายามหรือขยันขันแข็ง น้อยคนนักที่จะมีคุณสมบัติข้อนี้เพียงพอ ส่วนนักวิจัยนักปฏิบัติกรต่างๆ ก็พยายามเสนอแนะเทคนิค การเรียนการสอนจำนวน มากมาย เพื่อให้ครูอาจารย์

นำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มต่างๆ ครูอาจารย์อาจจะเกิดความขัดข้องใจเมื่อต้องรับภาระกับนักเรียนจำนวนมากๆ ดังนั้น ครูอาจารย์จะต้องมีความอดทนในการสอนนักเรียนในชั้น และจะต้องอดทนต่อการเรียนรู้ถึงความเจริญก้าวหน้าทีละเล็กทีละน้อยวันต่อวันของนักเรียนมากกว่าที่จะหวังผลเหมือนการแสดงละคร ในทันทีทันใด

9. เป็นผู้กระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีงาม ครูอาจารย์ควรเป็นบุคคลที่กระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีเป็นพิเศษ เพราะเด็กและเยาวชนต้องการแบบอย่างการกระทำที่ถูกต้องดีงาม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของตน ปัจจุบันแบบกระสวนพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กจำนวนมากมักจะได้อาจมาจากแบบอย่างที่ได้มาจากโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือเพื่อนบ้าน แบบอย่างบางประการที่ได้มาจากสื่อมวลชนอาจจะดี แต่ก็มีพฤติกรรมบางอย่างที่ลอกเลียนมาเป็นไปในทางลบ เยาวชนที่ขาดความรักความอบอุ่น จากบิดามารดา ปู่ย่า ตายายและไม่ได้แบบอย่างที่ดีงามจากครูอาจารย์ มักจะปฏิบัติตัวไปในทางเสื่อมเสียตามที่ตนเองได้ตัดสินใจ ดังนั้น ครูอาจารย์ ควรระลึกอยู่เสมอว่า การกระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กๆ ที่ตนเองรับผิดชอบเป็นสิ่งหนึ่งที่ดีที่สุดที่ครูอาจารย์สามารถให้ความช่วยเหลือสังคม

10. เป็นผู้ที่มีความสามารถนำความรู้ทางทฤษฎีไปปฏิบัติได้ การนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเล่าเรียนในสถานการศึกษาไปใช้ในโรงเรียนจริงๆ ให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเรื่องที่ยากยิ่ง ดังนั้น ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนในสถาบันฝึกหัดครู จึงพยายามให้นักศึกษาครูได้มีประสบการณ์ในการสอนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นักศึกษาครูจะต้องพยายามมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับสถานการณ์จริงๆ ในห้องเรียนให้มากและพยายามไต่ถามข้อข้องใจจากอาจารย์ที่มีประสบการณ์จากผู้บริหาร จากผู้ปกครองและจากนักเรียน เป็นต้น

11. เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในเมื่อเราได้กำหนดตัวของเราเองเพื่อการสอนแล้ว ดังนั้นวิธีที่ดีที่สุดต่อการสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ ตนเอง ก็คือการ ทดสอบตัวเอง และพัฒนาความเชื่อมั่นในประสบการณ์ต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการสอนให้มากที่สุด เท่าที่จะ ทำได้ การได้รับข้อสังเกตในทางบวกจากงานที่ได้กระทำสำเร็จลงด้วยดี จะช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นของบุคคลได้อย่างดี

12. เป็นผู้มีความสามารถพิเศษในศิลปะและวิทยาการหลายๆ ด้าน ครูอาจารย์ที่ประสบความสำเร็จ ส่วนมากมิได้มีความรู้เพียงอย่างเดียว แม้ว่าผู้ประกอบวิชาชีพครูจะได้เลือกเรียนวิชาสาขาใดสาขาหนึ่งเป็นวิชาเอก เช่น การประถมศึกษา ดนตรีศึกษา สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ หรืออื่นๆ

13. เป็นผู้แต่งกายเรียบร้อย สะอาด สง่างาม และมีความสุขส่วนตัวดี เสื้อผ้าอาภรณ์ที่ได้ออกแบบมาด้วยราคาแพงๆ มิใช่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู สิ่งสำคัญ อยู่ที่

ความสะอาดเรียบร้อย และสวมใส่เสื้อผ้า ซึ่งมีความเหมาะสมกับความเป็นครูหรือเหมาะสมถูกต้องตามรูปแบบ ที่ทางสถานศึกษากำหนด สุขภาพอนามัยส่วนตัวของครูก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง หากครูมีร่างกายสบกปรก สุขภาพไม่ดี ย่อมก่อให้เกิดปัญหาในการสอน ครูที่มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ จะช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนได้มากขึ้น

จากทัศนะของบุคคลต่างๆ ที่กล่าวถึงลักษณะของครูที่ดีจึงสรุปได้ว่า ลักษณะของการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีดังนี้

1. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของคนทั่วไป
2. เป็นคนตรงต่อเวลา
3. การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย
4. บุคลิกภาพดี และการวางตัวดีรู้จักกาลเทศะ
5. การเป็นผู้มีเหตุผล
6. เป็นผู้ไม่เมตตา
7. เป็นผู้มีความรู้ดี หมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ
8. เป็นผู้มีความเสียสละ และจริงจังต่อตนเองและผู้อื่น
9. เป็นผู้รู้จักเสียสละ
10. รู้จักดำเนินชีวิตในทางที่ถูกที่ควร
11. มีความขยันหมั่นเพียร ที่ทำงานในทางสุจริต
12. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
13. มีความรับผิดชอบ
14. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
15. มีความยุติธรรม
16. ยึดมั่นในการทำความดีด้วยกาย วาจา และใจ
17. ส่งเสริมในค่านิยมที่ถูกต้องและดีงาม
18. เป็นครูที่พร้อมด้วย ภูมิความรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน
19. มีความมั่นคงทางอารมณ์
20. ทำหน้าที่สอนให้ลูกศิษย์เป็นคนดีมีความรู้ และคุณธรรม

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2546: 27) กล่าวว่า ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออก การประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

สรุป ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงตนเป็นตัวอย่างที่ดี ปฏิบัติตนให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดีอยู่เสมอ การแต่งกาย กิริยา วาจา มารยาทสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ ตรงต่อเวลา รักษาสาธารณสมบัติ มีระเบียบวินัย คุณธรรมและจริยธรรม ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี ประพฤติตนเหมาะสมกับความเป็นครู หมั่นศึกษาหาความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ เป็นผู้ที่พร้อมด้วยภูมิรู้ ภูมิธรรมและภูมิฐาน ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

4. วรรณกรรมตัวแปรอิสระ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา สถานภาพของครู เกี่ยวกับระดับช่วงชั้นที่สอน ประสบการณ์ การสอน และสาขาวิชาที่สอน โดยศึกษาและวิเคราะห์จากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

4.1 ระดับชั้นที่สอน

ผู้วิจัยใช้ผลวิจัยของ นงนุช เอี่ยมสวัสดิ์ (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าครูในโรงเรียนเอกชนที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระราชรัตนมงคล (มนตรี ยางธิสาร) (2547: บทคัดย่อ) เรื่องความคิดเห็นของครูพระสอนศีลธรรม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูพระสอนศีลธรรมที่มีระดับการ ชั้นที่สอนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญ สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิสิษฐศักดิ์ ปิยะสุนทร (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ครูประจำกลุ่มศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนที่มีระดับชั้นของกลุ่มที่ทำการสอนต่างกันมีความ คิดเห็นในการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันโดยไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาเกี่ยวกับงานวิจัย แนวคิดทฤษฎี ด้านระดับชั้นที่สอน จะเห็นว่าระดับชั้นที่สอน มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะช่วยส่งเสริมความสามารถ พัฒนาศักยภาพของแต่ละ บุคคล ทำให้เกิดความรอบรู้ ความชำนาญการตลอดจนความเชี่ยวชาญต่างๆ สามารถพัฒนารูปแบบ ในการทำงานก่อให้เกิดความสามารถและส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กร นอกจากนี้ระดับชั้นที่สอนยังทำให้บุคคลมีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

4.2 ประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานของครูบรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนจะสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสอน และทำให้การสอนประสบผลสำเร็จ (เมตต์ เมตต์การุณจิต. 2547: 173-176) สอดคล้องกับผลวิจัยของลัดดาวัลย์ เชื้อนคำ (2551: บทคัดย่อ) พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความกระตือรือร้นในการทำงานและพัฒนาตนเองแตกต่างกัน และผลการวิจัยของ สุรเชษฐ์ จิวพรหม (2550: บทคัดย่อ) พบว่าพนักงานที่มีประสบการณ์ทำงาน ต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาองค์การ แตกต่างกันไป เช่นเดียวกับแนวคิดของกาญจนา สุทิน (2544: 160) ที่พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญที่ระดับ .001 สอดคล้องกับ ทิพย์วรรณ รอดคุ้ม (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์และขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การบริหารงานโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีด้านประสบการณ์ในการทำงาน จะเห็นว่า ประสบการณ์ มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะช่วยส่งเสริมความสามารถ พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล ทำให้เกิดความรอบรู้ ความชำนาญการ ตลอดจนความเชี่ยวชาญต่างๆ สามารถพัฒนารูปแบบในการทำงานก่อให้เกิดความสามารถและส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กร นอกจากนี้ประสบการณ์ยังทำให้บุคคลมีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

4.3 สาขาวิชาที่สอน

การศึกษาวิจัยของ สุพจน์ เต็มแย้ม (2541: 138) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครู 3 ด้าน คือ สมรรถภาพด้านความรู้ สมรรถภาพด้านทักษะ สมรรถภาพด้านคุณลักษณะและทัศนคติ ของครูที่มีสาขาวิชาที่ปฏิบัติการสอนต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีสาขาวิชาที่ปฏิบัติการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมวิชาการ (2539: 99) เรื่องการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดที่มีผลการประเมินสูง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน คือ สาขาวิชาที่ปฏิบัติการสอนต่างกัน ครูผู้สอนที่สอนไม่ตรงตามวุฒิและตรงตามวุฒิแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ค่าสถิติระดับ .01

จากการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สอนจะเห็นว่ามีผลสำคัญต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะช่วยส่งเสริมความสามารถ พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล ทำให้เกิดความรู้ ความชำนาญการตลอดจนความเชี่ยวชาญต่างๆ สามารถพัฒนารูปแบบในการทำงานก่อให้เกิดความสามารถและส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กร นอกจากนี้สาขาวิชาที่สอนยังทำให้บุคคลมีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

สรุปว่า สถานภาพของครูผู้สอนในด้านระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์ในการสอนและสาขาวิชาที่สอน มีความเกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพครูควบคู่กันไปด้วย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่จำแนกตามระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์ในการสอนและสาขาวิชาที่สอน แสดงให้เห็นว่าระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์ในการสอนและสาขาวิชาที่สอนเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรดังกล่าวว่าส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา สถานภาพของครู เกี่ยวกับระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่สอน โดยศึกษาและวิเคราะห์จากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

5.1 งานวิจัยในประเทศ

รัชฎาพร บุตรเพชร (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารและครู สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะของผู้บริหารและครู สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบทักษะของครู ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามการปฏิบัติงานตามสาขาวิชาที่สอนมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบทัศนคติของครู ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามประสบการณ์ด้านการสอนไม่แตกต่างกัน

ยศ นัยประยูร (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนอาชีวเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนอาชีวเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนอาชีวเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามสถานภาพของครูไม่แตกต่างกัน

3. การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนอาชีวเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของครูไม่แตกต่างกัน

สุวรรณี หาญกล้า (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของครูกับการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู สำนักงานอาชีวศึกษามหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะของครูสำนักงานอาชีวศึกษามหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาตามระดับที่มีหรือที่เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถ

2. การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ของข้าราชการครูสำนักงานอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ส่วนด้านการเป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่ในระดับปานกลาง

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของครูกับการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู สำนักงานอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .601$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุวิมล พรประภาคคี (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษามาตรฐานความรู้วิชาชีพครู โรงเรียนคริสตสงเคราะห์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ผลการวิจัยพบว่า

1. มาตรฐานความรู้วิชาชีพครู โรงเรียนคริสตสงเคราะห์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ใน 4 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวิจัยทางการศึกษา การวัดและประเมินผล การศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู โรงเรียนคริสตสงเคราะห์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่สอน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวิจัยทางการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู โรงเรียนคริสตสงเคราะห์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน มีมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู โรงเรียนคริสตสงเคราะห์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำแนกตามสาขาวิชาที่สอน มีมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

จันทรา เลิศแก้วศรี (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ของผู้บริหารโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ตามลำดับดังนี้ ด้านความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ ด้านปฏิบัติการทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา ด้านการตัดสินใจปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน ด้านการเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ของผู้บริหารโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประเภทของครูผู้สอน พบว่า

2.1 ครูผู้สอนที่มีวุฒิมัธยมศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูผู้สอนที่เป็นข้าราชการครู ครูลูกจ้างและวิทยากรมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ด้านการตัดสินใจปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่เป็นวิทยากร มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานมากกว่าครูผู้สอนที่เป็นข้าราชการ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

กรูเทนเบเลอร์ (Grootenboer. 2005: Online) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาตนเอง ของอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สรุปผลการพัฒนาตนเองของผู้เชี่ยวชาญให้ประสบผลสำเร็จ เป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายยอมรับ โดยการเอาใจใส่ดูแลนักเรียน และสิ่งที่ประสบผลคือ การนิเทศ การสังเกตกันและกัน ปรีกษาจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ การวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็งของผู้มีส่วนร่วม กระบวนการพัฒนาตนเองของผู้เชี่ยวชาญ ต้องแสดงกลยุทธ์และประกาศให้คนส่วนใหญ่ดำเนินการต่อ เป็นการปรับปรุงพัฒนา อันจะก่อให้เกิดความรู้และความชำนาญในวงการศึกษา และการสอนแก้ปัญหาจากข้อมูลที่ค้นพบด้วยตนเอง

พิล (Pill. 2007: Abstract) ได้ทำการศึกษารูปแบบและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาวิชาชีพ การศึกษาเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพของครู พบว่า รูปแบบในการพัฒนาวิชาชีพครูควรจะอธิบายแบบแผนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ค้นหาข้อมูลความจริงเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาวิชาชีพการศึกษา และพิสูจน์ให้เห็นความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาด้านการสื่อสาร ด้านการจัดรูปแบบการเรียนรู้ให้ชัดเจน สิ่งสำคัญเหล่านี้จะปรากฏขึ้นเมื่อเริ่มมีการพัฒนาและเป็นรูปแบบที่กระตุ้นไปสู่กระบวนการพัฒนาที่ชัดเจนและสมบูรณ์ในที่สุด

ซุลจัน (Zuljan. 2007: Abstract) ได้ศึกษา วัตถุประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียน บทบาทหน้าที่ของครูและผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิรูปโรงเรียน พบว่า การกำหนดการสอน และกระบวนการจัดการศึกษาของครูมีความสำคัญพอกัน การเรียนรู้ บทบาทหน้าที่ของครู และบทบาทหน้าที่ของผู้เรียนเป็นกุญแจบอกถึงการพัฒนาวิชาชีพครู ประสบการณ์และการปฏิบัติเป็นตัวกำหนดคุณภาพในการสอน และการพัฒนาวิชาชีพครูให้สูงขึ้น ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับ (1) ความเชื่อมั่น ความเข้าใจของครูในการปฏิรูปการศึกษา (2) พื้นฐานทางการศึกษาของครู (3) จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน (4) บทบาทครู บทบาทผู้เรียน (5) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (6) จัดหาเทคนิคการสอนใหม่ ๆ

จิมเนซ (Jimenez. 2007: Abstract) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพเกิดผลกับผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า รูปแบบใหม่ในการพัฒนาวิชาชีพและประสบการณ์วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษานั้น ได้มีการสัมมนา เกี่ยวกับรูปแบบโครงสร้างของวิชาชีพ การเรียนรู้ไปถึงการพัฒนาประสบการณ์ผู้นำ ซึ่งจะต้องทำงานใหญ่ภายในเขตพื้นที่การศึกษาของโรงเรียนผู้นำ ทั้งหลายจะต้องออกแบบตัวอย่างการพัฒนา และการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นแบบอย่างในการ

บริหารและนำไปสู่ความสำเร็จที่คาดหวังไว้ ซึ่งอาจกระทำได้ดังนี้ (1) ให้ผู้บริหารสถานศึกษานำเสนอโปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพที่ประสบผลสำเร็จ (2) ชี้แจงการสัมมนาเกี่ยวกับความสำเร็จในการให้ความร่วมมือของผู้นำ (3) กระตุ้นให้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงประเด็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหาร (4) จัดรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ออกไป (5) รวบรวมกรณีศึกษาเกี่ยวกับโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน ครู และนักเรียน

จากงานวิจัยต่างๆ ทั้งที่เป็นงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ พบว่า การพัฒนาวิชาชีพครู มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการส่งเสริม และสนับสนุนให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในตัวครูแต่ละคนตามความต้องการ ซึ่งจะทำให้ครูมีคุณภาพ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลให้เกิดคุณภาพทางการเรียนรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง และการที่ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพครูไปได้ด้วยดีนั้น ต้องได้รับการสนับสนุนและได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่กำหนด ซึ่งจะทำให้ครูเกิดความมั่นใจ และปฏิบัติหน้าที่การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้นำไปใช้ประโยชน์ทั้งในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและใช้เป็นพื้นฐานในการจัดขอบข่ายรวมทั้งเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขต บางกะปิ กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่จะศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 201 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในเครือข่าย โรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 โดยเปิดตารางกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 132 คน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับช่วงชั้นของครูที่สอน เป็นชั้นในการสุ่ม จากนั้นนำมาเทียบสัดส่วนและสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่ม ตัวอย่างระดับปฐมวัย ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้นที่ทำการสอนของครู	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ปฐมวัย	32	21
ช่วงชั้นที่ 1	82	54
ช่วงชั้นที่ 2	87	57
รวม	201	132

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่สอน ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ดังนี้ การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ลักษณะข้อคำถามของแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) คือ

5 หมายถึง มากที่สุด

4 หมายถึง มาก

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของครูในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 4 ด้าน

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาตำรา บทความ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ใน 4 ด้าน ดังนี้ การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาของเรื่องที่ทำกรวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ครอบคลุมตามขอบเขตเนื้อหา นิยามศัพท์ที่ศึกษาและการใช้ภาษาในแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

4. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item- Objective Congruence Index, IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหามีค่าตั้งแต่ 0.6 -1.00

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับข้าราชการครูโรงเรียนบ้านบางกะปิ จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970: 161) ผลการวิเคราะห์หามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .953

7. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จากครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครจำนวน 132 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากข้าราชการครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เสนอต่อผู้ประสานงานเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมกับนัดหมายวัน เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 100

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 แบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยรวม รายด้านและรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยเป็นระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2541: 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่าย
โรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่สอนโดยใช้สถิติ
t-test

5.4 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่าย
โรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้นที่สอนและประสบการณ์
ในการสอน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) และเมื่อพบความ
แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test)

5.5 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของครูในการปฏิบัติงาน
ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ
กรุงเทพมหานคร จัดกระทำข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความ
สอดคล้อง (Item- Objective Congruence Index, IOC)

6.1.2 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(α - Coefficient) ของครอนบาค

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

6.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นที่สอน
โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และในกรณีที่พบความ
แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test)

6.3.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test)

6.3.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชาที่สอน ทดสอบโดยการไ้สถิติ t-test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ดังนี้

- 1.1 การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ
- 1.2 การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
- 1.3 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
- 1.4 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

โดยกำหนดสัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับชั้นแบ่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติ One-Way ANOVA ทดสอบตัวแปรระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์ในการสอน ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติ t-test ทดสอบตัวแปรสาขาวิชาที่สอน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของครูในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 4 ด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ปรากฏผลดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	ตัวแปรที่ศึกษา	ร้อยละ
ระดับชั้นที่สอน		
ปฐมวัย	21	15.9
ช่วงชั้นที่ 1	54	40.9
ช่วงชั้นที่ 2	57	43.2
รวม	132	100.0
ประสบการณ์ในการสอน		
น้อยกว่า 5 ปี	25	18.9
ตั้งแต่ 5-10 ปี	53	40.2
มากกว่า 10 ปี	54	40.9
รวม	132	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	ตัวแปรที่ศึกษา	ร้อยละ
สาขาวิชาที่สอน		
ตรงตามวุฒิ	76	57.6
ไม่ตรงตามวุฒิ	56	42.4
รวม	132	100.0

จากตาราง 2 พบว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขต
บางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 ทั้งหมดจำนวน 132 คน ส่วนใหญ่สอนระดับ
ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 ประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี
จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 สาขาวิชาที่สอนตรงตามวุฒิ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 57.6

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลปรากฏดังตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของข้าราชการครู	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	4.19	.44	มาก
การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง	4.27	.48	มาก
การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.20	.55	มาก
การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	4.64	.43	มากที่สุด
รวม	4.33	.40	มาก

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .40) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = .43) ส่วนด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = .44) ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .48) และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .55)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ
ของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการมุ่งมั่น
พัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้			
ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด	4.57	.54	มากที่สุด
การจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.25	.62	มาก
การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับความถนัดและ			
ความสนใจของผู้เรียน	4.11	.60	มาก
การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนค้นพบและใช้ศักยภาพของ			
ตนเองอย่างเต็มที่	4.15	.63	มาก
การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้แก่ผู้เรียน	4.33	.61	มาก
การตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยใช้เนื้อหาวิชาและ			
พัฒนาการของผู้เรียนเป็นหลัก	4.05	.68	มาก
การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนตามความสามารถของผู้เรียน	4.20	.62	มาก
การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.04	.63	มาก
การส่งเสริมจุดเด่นและพัฒนาจุดด้อยของผู้เรียน			
เป็นรายบุคคล	4.08	.63	มาก
การใช้กิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบอย่างเป็นระบบ	4.14	.66	มาก
รวม	4.19	.44	มาก

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการ
ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน
ให้เต็มศักยภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากมีเพียง
ข้อเดียวอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ผู้เรียน
เกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .54) ส่วนในระดับมากเมื่อเรียงลำดับจากมากไปน้อย
สามลำดับ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้แก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .61)

การจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.25, S.D. = .62$) และ
การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนตามความสามารถของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.20, S.D. = .62$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของ
ข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนา
แผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง โดยรวมและรายข้อ

ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การจัดเตรียมแผนการสอนที่มีองค์ประกอบต่างๆครบถ้วน และสัมพันธ์กัน	4.10	.50	มาก
การเลือกใช้และปรับปรุงแผนการสอนให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง ได้มากขึ้น	4.27	.63	มาก
การออกแบบกิจกรรมการสอนเน้นทักษะกระบวนการ	4.33	.63	มาก
การออกแบบกิจกรรมการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.55	.60	มากที่สุด
การออกแบบกิจกรรมเน้นการปฏิบัติ	4.41	.66	มาก
การจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย	4.32	.65	มาก
การเขียนกิจกรรมในแผนการสอนทำให้ผู้เรียนบรรลุ วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	4.27	.62	มาก
การบันทึกผลการสอนทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน	3.92	.69	มาก
การประเมินการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้	4.30	.70	มาก
รวม	4.27	.48	มาก

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู
เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้
สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับ
มากมีเพียงข้อเดียวอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การออกแบบกิจกรรมการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
($\bar{X} = 4.55, S.D. = .60$) ส่วนในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามลำดับ ได้แก่ การ
ออกแบบกิจกรรมเน้นการปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.41, S.D. = .66$) การออกแบบกิจกรรมการสอน

เน้นทักษะกระบวนการ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .63) และการจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .65)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การประดิษฐ์คิดค้นสื่อการสอนใหม่ๆ	3.94	.62	มาก
การเลือกใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของการเรียนรู้	4.33	.57	มาก
การจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้นผลิตสื่อการเรียนการสอน	4.23	.73	มาก
การนำข้อมูลจากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ความเหมาะสมเพื่อพัฒนาปรับปรุงสื่อให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น	4.28	.69	มาก
การปรับปรุงสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.22	.69	มาก
การพัฒนาทางด้านเทคนิคการผลิตและการใช้สื่อที่ทันสมัย	4.25	.73	มาก
รวม	4.20	.55	มาก

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามลำดับ ได้แก่ การเลือกใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .57) การนำข้อมูลจากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ความเหมาะสมเพื่อพัฒนาปรับปรุงสื่อให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = .69) และการพัฒนาทางด้านเทคนิคการผลิตและการใช้สื่อที่ทันสมัย ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .73) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของ
ข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการปฏิบัติตน
เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ

ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการแต่งกาย	4.70	.52	มากที่สุด
การปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี	4.61	.60	มากที่สุด
การปฏิบัติตนเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี	4.62	.57	มากที่สุด
การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านกิจกรรมารยาทและ วาจาสุภาพเรียบร้อย	4.63	.50	มากที่สุด
การปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา	4.65	.53	มากที่สุด
การให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนใน ลักษณะสร้างสรรค์	4.51	.54	มากที่สุด
การมีระเบียบวินัย คุณธรรมและจรรยาบรรณ	4.73	.49	มากที่สุด
การปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี	4.72	.49	มากที่สุด
การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.74	.47	มากที่สุด
การศึกษาหาความรู้ในเรื่องที่ทันสมัย	4.54	.59	มากที่สุด
รวม	4.64	.43	มากที่สุด

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู
เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
แก่ผู้เรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามลำดับ ได้แก่
การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = .47) การมีระเบียบวินัย คุณธรรมและ
จรรยาบรรณ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = .49) และการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี ($\bar{X} = 4.72$,
S.D. = .49)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของ

ข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติ One-Way ANOVA ทดสอบตัวแปรระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์ในการสอน ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test)

ตาราง 8 วิเคราะห์เปรียบเทียบ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นที่สอน

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน						
การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.25	.62	3.28	.041*
	ภายในกลุ่ม	129	24.63	.19		
	รวม	131	25.89			
ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง	ระหว่างกลุ่ม	2	.42	.21	.91	.40
	ภายในกลุ่ม	129	30.08	.23		
	รวม	131	30.50			
ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.64	2.32	8.28	.00*
	ภายในกลุ่ม	129	36.11	.28		
	รวม	131	40.75			
ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.14	2.57	16.93	.00*
	ภายในกลุ่ม	129	19.58	.15		
	รวม	131	24.72			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.15	1.07	7.12	.001*
	ภายในกลุ่ม	129	19.47	.15		
	รวม	131	21.62			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกันมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ไม่แตกต่างกัน เมื่อพบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ของแต่ละด้าน ดังนี้

ตาราง 9 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นที่สอน เป็นรายคู่

ระดับชั้นที่สอน	ระดับชั้นที่สอน		
	ปฐมวัย	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2
$\bar{X}$	4.28	4.27	4.08
ปฐมวัย	4.28		
ช่วงชั้นที่ 1	4.27		.050*
ช่วงชั้นที่ 2	4.08		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับชั้นที่สอนช่วงชั้นที่ 1 มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพแตกต่างกันกับครูที่มีระดับชั้นที่สอนช่วงชั้นที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 10 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ
ของข้าราชการครู ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นที่สอน เป็นรายคู่

ระดับชั้นที่สอน	ระดับชั้นที่สอน			
	ปฐมวัย	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	
	$\bar{X}$	4.11	4.43	4.03
ปฐมวัย	4.11			
ช่วงชั้นที่ 1	4.43		.001*	
ช่วงชั้นที่ 2	4.03			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครที่มีระดับ
ชั้นที่สอนช่วงชั้นที่ 1 มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอแตกต่างกันกับครูที่มีระดับชั้นที่สอนช่วงชั้นที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 11 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพ
ของข้าราชการครู ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน จำแนกตาม
ตัวแปรระดับชั้นที่สอน เป็นรายคู่

ระดับชั้นที่สอน	ระดับชั้นที่สอน			
	ปฐมวัย	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	
	$\bar{X}$	4.42	4.87	
ปฐมวัย	4.42	.000*		
ช่วงชั้นที่ 1	4.87		.000*	
ช่วงชั้นที่ 2	4.50			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครที่มีระดับชั้นที่สอนระดับปฐมวัย มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน แตกต่างกับกับครูที่มีระดับชั้นที่สอนช่วงชั้นที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครที่มีระดับชั้นที่สอนช่วงชั้นที่ 1 มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน แตกต่างกับกับครูที่มีระดับชั้นที่สอนช่วงชั้นที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคนอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 12 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรประสพการณ์ในการสอน

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ให้เต็มศักยภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	39	.19	1.00	.37
	ภายในกลุ่ม	129	25.49	.19		
	รวม	131	25.89			
ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้ สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง	ระหว่างกลุ่ม	2	.41	.20	.89	.41
	ภายในกลุ่ม	129	30.08	.23		
	รวม	131	30.50			
ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	ระหว่างกลุ่ม	2	.96	.48	1.55	.21
	ภายในกลุ่ม	129	39.79	.30		
	รวม	131	40.75			
ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีแก่ผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.05	.02	.13	.87
	ภายในกลุ่ม	129	24.67	.19		
	รวม	131	24.72			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.26	.13	.79	.45
	ภายในกลุ่ม	129	21.36	.16		
	รวม	131	21.62			

จากตาราง 12 ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครที่มี ประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการ ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติ t-test ทดสอบตัวแปร สาขาวิชาที่สอน ดังนี้

ตาราง 13 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่สอน

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของข้าราชการครู	ตรงตามวุฒิ n = 76		ไม่ตรงตามวุฒิ n = 56		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	4.13	.43	4.26	.45	-1.72	.087
ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถ ปฏิบัติได้เกิดผลจริง	4.24	.46	4.32	.50	-0.92	.356
ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.19	.55	4.22	.56	-0.34	.731
ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ ผู้เรียน	4.58	.46	4.72	.37	-1.98	.051
รวม	4.28	.41	4.38	.39	-1.376	.171

จากตาราง 13 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของ ข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ตามสาขาวิชาที่สอน ครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครที่มี สาขาวิชาที่สอนต่างกันมีการ ปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของครูในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 4 ด้าน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของครูในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 4 ด้าน ปรากฏผล ดังนี้

1. ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้มีการดำเนินการ ดังนี้

1. ให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย
2. ให้มีการจัดกลุ่มผู้เรียนตามศักยภาพเพื่อสะดวกแก่การส่งเสริมจุดเด่นและพัฒนาจุดด้อยของผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน
3. ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลระหว่างครูในโรงเรียนและ ในเครือข่ายโรงเรียนต่างๆ

2. ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริง

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้มีการดำเนินการ ดังนี้

1. ให้มีการจัดการอบรมเกี่ยวกับวิธีการเขียนแผนการสอน
2. ให้มีการจัดการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย
3. ให้มีการจัดการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
4. ให้โรงเรียนในเครือข่ายจัดให้มีการทดสอบนักเรียนในแต่ละกลุ่มสาระของกลุ่มเครือข่าย แล้วคัดแผนของโรงเรียนที่นักเรียนสอบได้ลำดับที่ 1 มาเป็นแนวทางในการเขียนแผนการสอนของแต่ละกลุ่มวิชาในโรงเรียนเครือข่าย

3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้โรงเรียนดำเนินการ ดังนี้

1. ให้โรงเรียนจัดการอบรมครูด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น และสนับสนุนงบประมาณในการผลิต เพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ให้โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมครูในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน
3. ให้โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมครูในออกแบบสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย และนำมาประกวด เพื่อจูงใจในการสร้างและผลิตสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอน

4. ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้ครูดำเนินการ ดังนี้

1. ให้มีการจัดการอบรมการพัฒนาบุคลิกภาพ
2. ให้มีการประกวดครูดีเด่นโดยเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมใน

การตัดสิน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู
เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล
และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ของข้าราชการครู เครือข่าย
โรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู เครือข่าย
โรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์ใน
การสอน และสาขาวิชาที่สอน

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ ดังนี้

1. ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับชั้นที่สอน
ต่างกันมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน
2. ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ใน
การสอนแตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน
3. ครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีสาขาวิชาที่สอน
ตรงตามวุฒิและไม่ตรงตามวุฒิมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในเครือข่ายโรงเรียน
ที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 โดยเปิดตารางกำหนดขนาด กลุ่ม
ตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 132 คน
จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับช่วงชั้นของครูที่สอนเป็นชั้นใน
การสุ่ม จากนั้นนำมาเทียบสัดส่วนและสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือในการเก็บ

รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ด้วยการหาค่าดัชนี IOC (Item- Objective Congruence Index) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเริ่มตั้งแต่ 0.6-1.00 หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน กับครูโรงเรียนบ้านบางกะปิเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ผลการวิเคราะห์มีค่าความเชื่อมั่น .953 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จากข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครจำนวน 132 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 และสามารถเก็บข้อมูลได้ทั้ง 132 ฉบับ สำหรับการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ใช้ค่า $\bar{X}$ และ S.D.การทดสอบสมมุติฐานใช้การวิเคราะห์ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่าง จึงดำเนินการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe 's test)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามได้ ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอบนอยู่ในระดับมาก

2. ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกันมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงไม่แตกต่างกัน

3. ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิกรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่สอนพบว่า โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. สภาพปัญหาและความต้องการของครูในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ข้าราชการครูต้องการให้มีการจัดการอบรมเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายและต้องการให้จัดกลุ่มผู้เรียนตามศักยภาพ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริง ต้องการให้จัดการอบรมการเขียนแผนการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอต้องการให้มีการสนับสนุนงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอน จัดการอบรมการผลิตและการใช้สื่อที่ทันสมัย ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ข้าราชการครูต้องการให้มีการจัดการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ

การอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมออยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้เพราะ มีการกำหนดเรื่องการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูในเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 เป็นส่วนหนึ่งในเป้าหมายกลยุทธ์และกำหนดแผนงานพัฒนาบุคลากรในแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 ซึ่งมีการจัดการศึกษาตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขและเป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางของการศึกษา และการพัฒนาคนของประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จึงกำหนดนโยบายร่วมกันให้มีการทบทวนการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโดยมุ่งเน้นใน 4 ด้าน คือ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นและได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูทุกคนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เนื่องจากการพัฒนาวิชาชีพครูต่อไปในอนาคต สิ่งหนึ่งที่จะต้องเกิดขึ้นก็คือ การประเมินคุณภาพของครูซึ่งจะเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนสถานศึกษาและประเทศชาติ ดังนั้น การส่งเสริมให้ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ จึงถือเป็นภารกิจหลักของเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 และเป็นหน้าที่หลักของบุคลากรครูในโรงเรียนที่จะต้องรักการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นครูมืออาชีพโดยการจัดการศึกษาจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพการปฏิบัติงานของครู คือ ครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีการพัฒนาทักษะในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่องทั่วถึงและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี ขวนขวายหาความรู้ใหม่ๆ มีเจตคติที่ดี และมีพฤติกรรมการสอนที่พึงประสงค์ เพราะสิ่งที่สำคัญดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพของการศึกษา(ถวิล มาตรฐาน เลี่ยม. 2542: 2) นอกจากนี้ข้อค้นพบยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล พรประภาคศักดิ์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษามาตรฐานความรู้วิชาชีพครู โรงเรียนคริสตสงเคราะห์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานความรู้วิชาชีพครู โรงเรียนคริสตสงเคราะห์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ใน 4 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวิจัยทางการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกันมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงไม่แตกต่างกัน นับว่าเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล พรประภาคศักดิ์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษามาตรฐานความรู้วิชาชีพครูโรงเรียนคริสตสงเคราะห์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ผลการวิจัยการเปรียบเทียบมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู โรงเรียนคริสตสงเคราะห์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่สอนพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวิจัยทางการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนางนุช เขียมสวัสดิ์ (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าครูในโรงเรียนเอกชนที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิสิษฐ์ศักดิ์ ปิยะสุนทร (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าครูประจำกลุ่มศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนที่มีระดับชั้นของ

กลุ่มที่ทำการสอนต่างกันมีความคิดเห็นในการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกัน

3. ข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะกระแสของโลกาภิวัตน์และนานาชาติประเทศรวมทั้งประเทศไทยต่างตระหนักถึงความสำคัญของครู จึงมีการเร่งปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ และเป็นจักรกลสำคัญในการขับเคลื่อนให้การปฏิรูปประสบความสำเร็จ (Reimers. 2003: 12) อีกทั้งกรุงเทพมหานคร มีนโยบายในการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบชัดเจนและต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับครูในการพัฒนานักเรียนไปสู่คุณภาพโดยสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาครูตามความต้องการของหน่วยงาน จึงเป็นผลทำให้ประสบการณ์ในการสอนครูผู้สอนถึงแม้ว่าจะต่างกัน แต่การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของยศ นัยประยูร (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนอาชีวเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของครูไม่แตกต่างกัน

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่สอนพบว่า โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะครูยุคใหม่มีความขยันหมั่นเพียร มีความรู้ความสามารถ เสียสละ และตั้งใจสอนผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (รุ่ง แก้วแดง. 2544: 134) ขณะเดียวกันมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงมีการผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ และที่สำคัญครูกับนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ โดยเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (ธัญญลักษณ์ ทองอินทร์.2552: ออนไลน์) ถึงแม้ว่าครูจะสอนตามสาขาวิชาที่สอนหรือไม่ก็ตาม จึงไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎาพร บุตรเพชร (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารและครู สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามสาขาวิชาที่สอนไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งเป็นข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 จากข้อค้นพบของการวิจัย แสดงให้เห็นว่า การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดจึงควรส่งเสริมให้ครูใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถ ที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ ควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายและให้มีการจัดกลุ่มผู้เรียนตามศักยภาพเพื่อสะดวกแก่การส่งเสริมจุดเด่นและพัฒนาจุดด้อยของผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน

1.2 จากข้อค้นพบของการวิจัย แสดงให้เห็นว่าระดับชั้นที่สอนมีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สมควรให้ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมความสามารถ พัฒนาศักยภาพของครูแต่ละบุคคลที่ทำการสอนในแต่ละระดับชั้นเพื่อให้เกิดความรอบรู้ความชำนาญการตลอดจนความเชี่ยวชาญต่างๆสามารถพัฒนารูปแบบและวิธีการสอนก่อให้เกิดความสามารถและส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

1.3 จากข้อค้นพบของการวิจัย แสดงให้เห็นว่าข้าราชการครู เครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครมีความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนมีการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูใน 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ข้าราชการครูต้องการให้มีการจัดการอบรมเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายและต้องการให้จัดกลุ่มผู้เรียนตามศักยภาพ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงต้องการให้จัดการอบรมการเขียนแผนการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอต้องการให้มีการสนับสนุนงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอน จัดการอบรมการผลิตและการใช้สื่อที่ทันสมัย ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ข้าราชการครูต้องการให้มีการจัดการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้านเท่านั้น ดังนั้นควรมีการศึกษาในด้านอื่นๆเพิ่มเติม เพื่อให้ทราบว่าต้องมีการพัฒนาทางด้านใด และด้านใดบ้างที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน

2.2. งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เท่านั้น ดังนั้นควรศึกษาจากกลุ่มประชากรในระดับอื่นๆและเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโอกาสต่อไป

2.3 ควรศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูโดยใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบต่างๆ เช่น การหาความสัมพันธ์หรือการศึกษาเป็นรายกรณี เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2539). การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- _____. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- เกษมา แพร์วิทยุญ. (2546). การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับวิธีการในการพัฒนาทางวิชาการของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนทวารวดี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจันดา สุทิน. (2544). พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนเขตการศึกษา 3. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม.(การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช. ถ่ายเอกสาร.
- เกรียงไกร รักมิตร . (2552). การจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล. สืบค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2553,
จาก http://www.baanjomyut.com/library/great_teacher/page05.html
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). อย่างไรจึงเรียกว่าครู "สอนดี". สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2553,
จาก <http://www.kriengsak.com/index>
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์
- โกวิท ประवालพฤกษ์. (2540). การพัฒนาคุณภาพครูตามเกณฑ์มาตรฐานระดับคุณภาพครู. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- โกศล ศรีทอง. (2543). คุณลักษณะของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับคุณภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- กฤษณา พันธุ์วานิช. (2552). *การเป็นครูที่ดีนั้นต้องทำอย่างไร*. สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2553, จาก <http://www.culture.go.th>
- เขียน วันทนียตระกูล. (2552). *การเขียนแผนการสอนคือภารกิจของครู*. สืบค้นเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2553, จาก <http://www.lanna.mbu.ac.th>
- คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนที่ 22. (2553). *แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเครือข่ายโรงเรียนที่ 22*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตบางกะปิ.
- คริสโตเฟอร์ จอห์นสัน. (2551). *การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนชาวไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ส เจริญการพิมพ์.
- ชมพูนุช ร่วมชาติ. (2548). *อนาคตภาพของหลักสูตรวิชาชีพครูในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2550 – 2559)*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2544). *เทคโนโลยีการศึกษา ทฤษฎีและการวิจัย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, เซาว์ พันธุ์น้อย. (2553). *เทคนิคการพัฒนาแผนการสอน : สอนก่อนทำแผนที่*. สืบค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2553, จาก <http://gotoknow.org>
- ดิเรก พรสีมา และคณะ. (2541). *รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2540 การพัฒนาวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ถวิล มาตรเลี่ยม. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. *วิทยาคจารย์*. 98 (5) : 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทิพย์วรรณ รอดคุ้ม. (2548). *พฤติกรรมกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1*. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ธเนศ ขำเกิด. (2552). *แผนการสอน : ปัญหาที่ต้องกลับมาทบทวน*. สืบค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2553, จาก www.labschools.net
- ธัญญลักษณ์ ทองอินทร์. (2552). *แนวการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ Whole School เพื่อปฏิรูปการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2553, จาก <http://www.geocities.com>
- นงนุช เตียมสวัสดิ์. (2547). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน : โครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน*. สารนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวลจิตต์ เขาวีรติพงษ์ ; เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า ; และชัชเจน ไทยแท้. (2545). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว. (2548). *การสอนแบบบูรณาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ประเวศ วะสี. (2541). *การปฏิรูปการศึกษา ยกเครื่องทางปัญญา ทางรอดพ้นแห่งหายนะ*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- พวงทอง พุ่มอยู่. (2540). *ประสบการณ์วิชาชีพครู ศษ 163*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พันธุ์ทิพย์ บุญพา. (2548). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนนานาชาติเดอะรีเจนท์*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์และเพยาว์ ยินดีสุข. (2548). *Storyline Approach* หน่วยการเรียนรู้สู่การเรียนรู้การสอนแบบบูรณาการเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2550). *ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ มะณู . (2551). *ความสำคัญของสื่อการสอน*. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2553, จาก <http://gotoknow.org>
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์การปกครองท้องถิ่นและราชการ*. กรุงเทพฯ: บ็ุกพอยท์.
- มนตรี ยางธิดาร. (2547). *ความคิดเห็นของครูพระสอนศีลธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยศ นัยประยูร. (2549). *การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนอาชีวเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุพา อุดมศักดิ์. (2551). *การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัชฎาพร บุตรเพ็ชร. (2547). *ทัศนะของผู้บริหารและครู สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). *การปฏิวัติการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: มติชน

- โรงเรียนมูลนิธิอาซิซสถาน. (2549). *การพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้*. สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2553, จาก <http://www.azizstan.ac.th>
- ลัดดาวัลย์ เชื้อนาคา. (2551). *ช่องว่างทางสมรรถนะหลักของครูโรงเรียนบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย*. ปรินญาณิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ศศ.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เลขา ปิยะอัศจรรย์ะ. (2550). *การเสวนาเรื่องยุทธศาสตร์และการจัดการความรู้พื้นฐานเพื่อการพัฒนาครู*. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2553, จาก www.manager.co.th
- วารสารธรรม สามโกเศศ. (2550). *การแก้ปัญหาหนี้สินครู*. สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2550, จาก www.moe.go.th
- วิฑูรย์ มณีสาย. (2550). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ฉะเชิงเทรา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- วิไล จิระวัชชนานนท์. (2547). *การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ฉะเชิงเทรา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- วิสิษฐ์ศักดิ์ ปิยะสุนทร. (2547). *ความคิดเห็นในการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูประจำกลุ่ม ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สนิท สัตโยภาส. (2546). *กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำของครูสภา.
- สมชาย บุญศิริภัสส์. (2545). *การศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8*. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2543). *ข้อเสนอเชิงนโยบายการปฏิรูปวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (2542). *ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: ที พี พีรินทร์.

- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2547). การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา: ระบบเครือข่าย
โรงเรียน. กรุงเทพฯ: ชุมชนอุตสาหกรรมเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม
แห่งชาติฉบับที่ 9 (2545-2549). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร. (2549). โครงการศึกษาและพัฒนาระบบการ
บริหารทรัพยากรมนุษย์ที่พึงประสงค์ของกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: กองฝึกอบรม
กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2540). รายงานการวิจัย การประเมินคุณภาพ-
ประสิทธิภาพการศึกษา เขตการศึกษา 7 กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: อรรถผลการพิมพ์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.(2539). สรุปผลและการสังเคราะห์
การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (รอบแรก พ.ศ. 2544 -2548).
สืบค้นเมื่อ 28 กันยายน 2550 , จาก www.onesqa.or.th
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา . (2541). แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2541). เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู .ฝ่ายวิจัย กองวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2549). กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เล่ม 1. กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). การเรียนการสอนโดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ
กระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2545). รายงานสภาวะการศึกษาไทยต่อประชาชน: ปมปฏิรูป.
กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- _____. (2548). สภาวะการขาดแคลนครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย. กรุงเทพฯ:
พริกหวานกราฟฟิก.
- _____. (2549). รายงานการติดตามและประเมินความก้าวหน้าการปฏิรูปการศึกษา ด้านการ
เรียนรู้. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี . (2548). สภาวะการขาดแคลนครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
- _____. (2549). รายงานการติดตามและประเมินความก้าวหน้าการปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนรู้.
กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.

_____ . (2550). *กระทรวงศึกษาธิการเสนอแนวทางครูสหกิจ*. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2550 ,
จาก www.moe.go.th

สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2546). *การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.

สุพจน์ เต็มแย้ม. (2541). *การศึกษาคำคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอน
ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา*. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

สุมน อมรวิวัฒน์. (2552). *ลักษณะของครูที่ดี*. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2553,
จาก <http://school.obec.go.th>

สุรเชษฐ์ จิวพรหม. (2550). *ความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาองค์การของพนักงานบริษัทรวมนคร
ก่อสร้าง (ประเทศไทย) จำกัด*. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุรพงษ์ ปทานุกุล. (2521). *องค์ประกอบด้านความถนัดและทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนวิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ของนักศึกษาประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาชั้นสูง*.
ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุรศักดิ์ เตโช. (2553). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดเทศบาลชลบุรี
จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

สุรเดช สุขสว่าง. (2548). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับปฐมวัยขององค์การ
บริหารส่วนตำบล ในจังหวัดลพบุรี สระบุรีและสิงบุรี*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.

สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์. (2550). *ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐานพุทธศักราช 2544*. นนทบุรี: ซีซี นอลลิคเจ็ลจิงค์.

สุวิมล พรประภาคศักดิ์. (2551). *การศึกษามาตรฐานความรู้วิชาชีพครู โรงเรียนคริสตสงเคราะห์
อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก*. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

โสภณ โสมดี ; และอภันตรี โสตะจินดา. (2545). *การจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน, วารสารวิชาการ*. 5(1): 14-18.

- อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. (2552). บทบาทของครู. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2553,
จาก <http://www.moe-news.net>
- อมรวิชัย นาคกรทรรพ. (2550). *อมรวิชัยเสนอการพัฒนาครูเป็นยุทธศาสตร์แห่งชาติ*.
สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2553, จาก <http://school.obec.go.th>
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2545). *สุดยอดการพัฒนาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์เบรนนีจ.
- ASEAN. (2005, 19 August). Statement of the Ministers Responsible for Education
of ASEAN Countries. *Journal of Educational Research*. 60: 195-199.
- Grootenber, Perter. (2005). *Self-Directed Teacher Professional Development*.
Retrieved April 21, 2005, from : <http://WWW.edu.Au/99601>
- Jimenez, Monica; Orr, Margaret Terry. (2007). *Developing Effective Principals through Collaborative Inquiry*. Retrieved 16 October 2007, from
<http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/Home.portal>
- Knight, Arletta Buaman. (2006). *Teacher "Credibility": A Tool for Diagnosing Problem In Teacher/ Student Relationships*. Retrieved 7 June 2007, from
<http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/Home.portal>
- Krejcie, Robert V. and Darlye W. Morgan. (1970, August). Determining Sample Size for
Research Activities. *Journal of Education and Psychological Measurement*.
13(3): 608.
- Linköping University, Sweden. (2010). *Tip of Lesson Development*. Retrieved 16 October
2009, from www.yourdictionary.com/esl/tips-for-w
- Pill, Amanda. (2007). *Models of Professional Development in the Education and Practice of New Teachers in Higher Education*. Retrieved 16 October 2007,
from <http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/Home.portal>
- Zuljan, Milena Valencic. (2007). *Students' Conceptions of Knowledge, the Role of the Teacher and Learner as Important Factors in a Didactic School Reform*.
University of Ljubljana, Slovenia.

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. อาจารย์ ร.อ. ดร. อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์ ร.น.	อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ปราโมทย์ ผิวเงิน	อาจารย์ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
3. นางสุนันท์ วชิรมนตรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
4. นายถวิทย์ มหิมา	ผู้อำนวยการโรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร
5. นางสาวมนทิรา สังขระมย์	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววาทีณี มาม้อย
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2519
สถานที่เกิด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	25/1034 ถ. ลาดพร้าว ซ. ลาดพร้าว101 คลองจั่น บางกะปิ กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา นครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์จอห์น กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2542	การศึกษาระดับบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ - ฟิสิกส์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2554	การศึกษาระดับบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ